

PCC
EDUCACIÓ INFANTIL
CRA EL TRESCAIRE

Nosaltres, els adults, ens hem de fer i ens han de preocupar dues preguntes. La primera, que tots ens hem fet alguna vegada, és la pregunta de quin món deixarem als nostres infants. Sabem que tenim molt a fer perquè aquest món siga habitable. La segona pregunta indiscutiblement important i essencial és quins infants deixem al món. Deixarem uns xiquets i xiquetes capaços de pensar i de reflexionar?”

Philippe Meirieu

	52 Blocs de sabers bàsics
6. METODOLOGÍA	61. Metodologia general 62. Metodologia específica – La nostra visió d'escola 63. El temps a l'escola 64. El valor dels espais 65. Selecció i organització dels recursos materials 66. Les nostres línies d'aprenentatge (Models didàctics) 67. Situacions d'aprenentatge 68. Família i escola 69. Acció tutorial i coordinació docent
7. AVALUACIÓ	71. Marc legislatiu i conceptualització 72. Criteris d'avaluació 73. Instruments i tècniques d'avaluació i documentació 74. Informes d'avaluació 75. L'avaluació docent
8. MESURES D'ATENCIÓ A LES DIFERÈNCIES INDIVIDUALS	81. Marc legislatiu i conceptualització 82. La diversitat en les nostres aules
9. ANNEXOS	I. Atenció educativa II. Informe d'avaluació III. Avaluació de la pràctica docent IV. Qüestionari a les famílies V. Situacions d'aprenentatge VI. Ambients VII. Rúbriques d'avaluació VIII. Qüestionari inicial a les famílies

I. JUSTIFICACIÓ

Educar va molt més enllà de fer possible que els xiquets i xiquetes puguin aprendre o adquirir coneixements. Implica proposar reptes cognitius, crear un ambient ric i facilitador de relacions humanes, donar oportunitats per reforçar la pròpia confiança i autoestima, assegurar el camí cap a l'autèntica autonomia i ajudar que els xiquets i xiquetes es puguin anar fent una idea adequada del món en el qual viuen i viuran.

Segons el nou decret d'educació infantil 100/2022 de 29 de juliol pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Infantil en els dos cicles d'aquesta etapa, s'han d'atendre progressivament els aspectes relacionats amb el desenvolupament afectiu i la gestió emocional; el moviment, les possibilitats i necessitats del propi cos; la comunicació amb els altres per mitjà dels diferents llenguatges; l'establiment de relacions socials de convivència i respecte; així com l'exploració de l'entorn, dels éssers vius que hi conviuen i de les característiques físiques i socials del medi en què viuen. També s'hi ha d'incloure l'educació en valors, l'educació per al consum responsable i sostenible així com, la promoció i educació per a la salut a partir de situacions significatives i quotidianes.

La nostra tasca com a docents, requereix una especial reflexió sobre la pràctica per a oferir a cada alumne/a les millors oportunitats de desenvolupament integral. Nosaltres, com a mestres i equip educatiu hem de pensar i repensar conjuntament el sentit de les nostres actuacions, la coherència en el nostre treball i l'adequació de metodologies emprades.

El PCC estableix què s'ha d'ensenyar a la nostra escola, quan s'ha d'ensenyar i com s'ha d'ensenyar i, al mateix temps, què, quan i com s'ha d'avaluar, per això, hem optat per realitzar una base de programació de cicle, amb objectius finals, entenent l'Educació Infantil com un tot i no volen trencar els aprenentatges en divisions per cursos. Partim del nivell de cada alumne/a, de la seua situació madurativa i de coneixement per a desenvolupar al màxim les seues capacitats en aquests tres anys de treball, tenint clar uns objectius mínims a aconseguir en finalitzar l'etapa i valorant positivament tots els progressos adquirits.

El contingut d'aquest document es nodreix de la feina que fem com a docents en les aules, i s'ha creat amb els coneixements que van de la teoria, passant per la pràctica i la reflexió; per a contribuir a l'avanç en la millora de la qualitat educativa en el nostre CRA, a l'actualització personal i professional i sobretot a l'èxit educatiu del nostre alumnat.

Per tant, nosaltres, com a equip de cicle i persones implicades en aquesta etapa educativa, som conscients de la responsabilitat i el repte que tenim, que no és un altre que oferir totes les possibilitats que garanteixen el desenvolupament integral dels infants, reflexionant de manera compartida amb altres mirades i veus.

2. CARACTERÍSTIQUES DELS XIQUETS I XIQUETES: BASES PSICOPEDAGÒGIQUES

Per tal d'ajustar la nostra pràctica docent, es fa necessari saber les característiques del nostre alumnat, per tal d'acostar-nos al màxim a la seua realitat, interessos, motivacions, estil d'aprenentatge. Per aquest motiu a continuació es resumeixen les característiques dels i les alumnes d'educació infantil en diversos àmbits.

Dins de l'àmbit **cognitiu**, els i les alumnes d'infantil (segons Piaget) es troben en el període preoperacional, que comprén dels 2 als 6 anys. Algunes de les característiques d'aquest període són: la irreversibilitat, juxtaposició (dificultat de realitzar un relat coherent), egocentrisme (prendre el seu punt de vista com l'únic), animisme, fenomenisme. Dins d'aquest període que va des de l'aparició de la funció simbòlica a la construcció de les operacions concretes, es distingeixen dos etapes:

- Pensament preconceptual i simbòlic (dels 2 als 4 anys). Es caracteritza per la imitació com a ferramenta per elaborar els primers preconceptes. Les accions que el xiquet o la xiqueta realitzen sobre els objectes li permeten elaborar-se una imatge mental d'aquests.
- Pensament intuïtiu (dels 4 als 6 anys). En aquest període el xiquet o la xiqueta podrà realitzar accions mentals interioritzades caracteritzades per la reversibilitat.

A nivell **motriu**, el xiquet i la xiqueta de forma gradual:

- És capaç de pujar i baixar escales sol, caminar de puntetes, saltar amb els dos peus. i en la psicomotricitat fina, comença a adquirir destresa per realitzar moviments delicats (dels 2 als 3 anys)
- La psicomotricitat grossa es caracteritza pel desenvolupament de la coordinació i l'equilibri. En la motricitat fina també adquireixen un cert control, ja que són capaços de retallar, doblegar papers per la meitat. (dels 3 als 4 anys)
- Assoliment d'una major harmonia en totes les habilitats i destreses. (dels 4 als 5 anys).
- A nivell motriu, s'introdueixen noves destreses: nadar, patinar, anar en bicicleta, ballar, mantenir l'equilibri amb una cama, saltar obstacles simples. Quan a la coordinació fina, es defineix la lateralitat i augmenta la seua capacitat manipulativa, ja que utilitza diversos instruments de forma correcta. (dels 5 als 6 anys)

En referència a l'àmbit **lingüístic**, i prenent com a referència allò que diu Chomsky, els i les alumnes d'infantil es troben en les següents fases del desenvolupament lingüístic:

- Expansió gramatical, que abarca dels 2 anys i mig als 4:
 - Tenen un vocabulari d'unes 1000 paraules, apareixen frases de quatre elements i les primeres frases coordinades (dels 2 anys i mig als 3)
 - Apareixen frases complexes amb l'ús de la conjunció "i", les subordinades i comparatives (dels 3 als 3 anys i mig)
 - Utilitzen pronoms possessius i verbs auxiliars i es produeix una disminució progressiva dels errors sintàctics i morfològics (dels 3 anys i mig als 4) PCC INFANTIL
- La fase d'últimes adquisicions, dels 4 a 6 anys:
 - Tenen un vocabulari de 2500 a 3000 paraules
 - Utilitzen estructures sintàctiques complexes, passives, condicionals.
 - Son capaços de produir quasi tots els patrons fonètics de la llengua

Les fites evolutives en el desenvolupament socio-afectiu dels i les alumnes del segon cicle d'infantil són:

- Dels 2 als 3 anys: ha de destacar-se l'afirmació del jo i la crisi d'oposició
- Dels 3 als 4 anys: tenen una forta tendència a la independència, com a base d'autoafirmació, encara que mostra una forta demanda d'atenció i aprovació per part de l'adult.
- Dels 4 als 5 anys: els xiquets i xiquetes desenvolupen la personalitat social. Encara presenten conductes agressives i egoistes, però comencen a aprendre regles de comportament.
- Dels 5 als 6 anys: els xiquets i xiquetes assumeixen les regles de convivència, per la qual cosa, comença el joc cooperatiu, encara que prevalen les finalitats individuals sobre les col·lectives.

3. OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ INFANTIL

L'educació infantil contribueix a desenvolupar en les xiquetes i els xiquets les capacitats que els permeten:

a) Conèixer el seu propi cos i el dels altres, així com les seues possibilitats d'acció i aprendre a respectar les diferències. Treballarem el cos com contingut al llarg del cicle d'infantil en les diferents propostes metodològiques: en els tallers, en els racons, als ambients, en psicomotricitat, en música i en els projectes ja que possibiliten comparar el nostre cos amb el dels altres, amb en el dels animals, etc i també treballarem aquest objectiu en els hàbits diaris.

b) Observar i explorar el seu entorn familiar, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte, i participar en activitats socials i culturals de la comunitat. Durant el primer període del curs escolar treballarem diferents projectes per a possibilitar conèixer l'alumnat i l'entorn immediat, treballant el coneixement de l'aulari, dels mestres i companys/es, de les instal·lacions, i en definitiva del medi físic, natural i social que els envolta, tant de forma directa com indirecta. Realitzarem diferents eixides pel poble i terme.

c) Adquirir progressivament autonomia en les situacions de la vida quotidiana. Es treballaran al llarg del curs uns hàbits, rutines, propostes de vida pràctica i normes de convivència per afavorir la seua autonomia. També mitjançant el treball cooperatiu fomentarem l'autonomia.

d) Desenvolupar les seues capacitats emocionals i afectives per a formar-se una imatge positiva de si mateixos establint vincles segurs amb les persones adultes i amb altres xiquets i xiquetes. La socialització de l'alumnat serà gradual. En un principi la relació amb companys i companyes de nivell, i després amb altres nivells i amb altres xiquets i xiquetes dels diferents aularis del CRA ajudant a desenvolupar la seua intel·ligència emocional. Mitjançant el pla d'acollida i pla de transició s'estableixen vincles segurs amb la resta d'infants del centre i també la relació dels docents amb ells i elles.

e) Relacionar-se amb els altres en igualtat i adquirir progressivament pautes elementals de convivència i relació social, així com exercitar-se en l'ús de l'empatia i la resolució pacífica de conflictes, desenvolupant actituds d'interés i ajuda, i evitant qualsevol tipus de violència. Amb aquest mateix objectiu, les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adopten s'han de regir pel reconeixement dels drets de les xiquetes i xiquets i pels principis del disseny universal d'aprenentatge (DUA). A nivell de centre la

comissió de convivència i igualtat prepara activitats per tal d'evitar qualssevol tipus de violència i la resolució pacífica de conflictes. L'equip d'inclusió juntament amb l'equip de cycle d'infantil coordinem i organitzem activitats per tal de promoure la igualtat i inclusió de l'alumnat. Les noves metodologies utilitzades a l'aula afavoreixen els principis del DUA en l'alumnat.

f) Promoure, aplicar i desenvolupar les normes socials que fomenten la igualtat de drets i responsabilitats de les persones, des d'una perspectiva d'igualtat de tracte i no discriminació.

A nivell de centre la comissió de convivència i igualtat prepara activitats per tal d'evitar qualssevol tipus de violència i la resolució pacífica de conflictes.

g) Comunicar i representar la realitat a través dels diferents llenguatges i formes d'expressió. En la nostra pràctica donarem a conèixer diverses tècniques i estratègies dels diferents llenguatges emprant materials variats per fomentar l'ús autònom, la imaginació i la creativitat.

h) Explorar les destreses relatives al pensament lògic matemàtic, la lectura i l'escriptura, el moviment, el gest i el ritme des de les situacions quotidianes i contextualitzades. En tots els moments educatius donem la oportunitat als infants d'explorar aquestes destreses, des d'una mirada respectuosa i ajustada a les seues diferències individuals.

i) Descobrir la riquesa multilingüe i multicultural present en la societat, on conviuen la llengua pròpia i oficial, el valencià, i el castellà, llengua cooficial, a més d'altres llengües familiars i desenvolupar actituds positives envers esta diversitat. Treballarem al llarg de l'any aquelles manifestacions culturals de l'entorn, procurant despertar interès, respecte i participació al mateix temps que promourem una actitud de respecte cap a la cultura i tradicions de tot l'alumnat, aprofitant aquesta diversitat per enriquir el nostre coneixement. El projecte anual implica a les famílies per apropar la cultura popular de tot l'alumnat a tota l'escola.

j) Desenvolupar habilitats comunicatives en les dues llengües oficials i iniciar-se en la descoberta d'una llengua estrangera. Per la idiosincràsia del nostre centre, s'ha modificat el PLC adaptant-lo a la realitat dels infants. Comptem amb un pla experimental on la dedicació horària és d'un 90% en valencià i 10% en anglès.

4. COMPETÈNCIES CLAU

L'etapa d'educació infantil suposa l'inici del procés d'adquisició de les competències clau, amb un caràcter transversal i afavorint un enfocament globalitzat. Les competències que treballarem són:

- **Competència en comunicació lingüística.** En aquesta competència afavorim l'oralitat i l'acostament a la cultura literària per tal d'enriquir el seu bagatge sociocultural i lingüístic des del respecte a la diversitat.
- **Competència plurilingüe.** Promovem un primer contacte amb llengües i cultures diferents de la familiar mitjançant el diàleg i la convivència.
- **Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.** Creem situacions de joc, manipulació i experiments per iniciar-se en les destreses lògic matemàtiques i el pensament científic.
- **Competència digital.** Iniciem el procés d'alfabetització digital de forma adequada i responsable.

- **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.** Propiciem estratègies per al coneixement de sí mateix i per adquirir control d'emocions i sentiments per tal d'interactuar de forma adequada amb l'entorn social.
- **Competència ciutadana.** Establim les condicions necessàries per a crear comportaments respectuosos amb ells mateixos, amb els altres i amb el medi, que previnguen conductes discriminatòries.
- **Competència emprenedora.** Estimulem la curiositat, la iniciativa, la imaginació i la disposició a indagar i crear, potenciant l'autonomia i el pensament estratègic i creatiu.
- **Competència en consciència i expressió culturals.** Fomentem l'expressió creativa, la consciència cultural i el sentit de pertinença a la societat, mitjançant que diversos llenguatges i formes artístiques.

5. ÀREES DE L'ETAPA D'EDUCACIÓ INFANTIL:

L'Educació Infantil constitueix l'etapa educativa amb identitat pròpia que atén xiquetes i xiquets des del naixement fins als sis anys d'edat. La importància i el valor de l'etapa resideix en el fet que és un període vital en el desenvolupament evolutiu de l'ésser humà en què els infants experimenten els canvis més significatius en totes les dimensions: físic, cognitiu, lingüístic, emocional i social. Canvis que els permeten avançar cap a una vida autònoma a mesura que construeixen la seua personalitat i amplien experiències.

Per tant, l'equip educatiu té una funció doble: d'una banda, acompanyar la xiqueta i el xiquet en el seu procés d'aprenentatge, transmetre seguretat i acceptació, organitzar un ambient ric en oportunitats, i al seu torn, exercir un rol d'investigador que li permet a reflexionar sobre la mateixa pràctica educativa i sobre com aprenen els infants.

Aquesta conceptualització de les àrees només pretén facilitar un principi organitzatiu i donar una estructura per a la planificació educativa. S'hi concreten competències específiques que s'han d'aplicar des de la globalitat per mitjà de situacions de la vida quotidiana que tinguen interès i significat per a les xiquetes i els xiquets.

5.1 Competències específiques

ÀREA I: CREIXEMENT EN HARMONIA

En el primer cicle de l'Educació Infantil s'evoluciona des d'una activitat reflexa i involuntària cap a la conquesta d'una activitat motora cada vegada més intencional que sorgeix de la iniciativa pròpia del xiquet o la xiqueta en la seua relació amb el medi. I, en el segon cicle, és quan adquiriran destreses cada vegada més complexes, principalment per mitjà de la participació en contextos rics en oportunitats i situacions del dia a dia.

Les competències específiques identifiquen les actuacions que s'espera que els infants siguin capaços de dur a terme en relació amb el creixement personal i social propi al llarg de l'etapa, a conseqüència de la intervenció educativa. Són les següents:

CE. 1: Explorar i experimentar les necessitats i possibilitats del cos per mitjà del moviment en diversos espais, i mostrar seguretat, respecte i confiança.

CE. 2: Manifestar i compartir emocions, sentiments, necessitats, interessos i pensaments en situacions de la vida quotidiana amb respecte i seguretat.

CE. 3: Establir interaccions amb els seus iguals i els adults de l'entorn social més pròxim per mitjà de vivències quotidianes i valorar la importància de la cura, l'amistat, el respecte i l'empatia.

CE. 4: Mostrar comportaments i actuacions concordes amb el propi benestar físic, mental, social i emocional, de cura de l'entorn pròxim i d'iniciació al consum responsable en situacions habituals de la vida quotidiana.

CE. 5: Prendre iniciativa, planificar i seqüenciar la pròpia acció, de manera individual o en grup, amb la finalitat d'afrontar reptes i resoldre tasques o problemes senzills en el context del dia a dia.

AREA 2: DESCOBRIMENT I EXPLORACIÓ DE L'ENTORN

Aquesta àrea recull els aprenentatges que afavoreixen el procés de descobriment, observació, exploració i la connexió dels elements físics i naturals de l'entorn, que es concep com un element provocador d'emocions i sorpreses. Aquest coneixement sobre l'entorn més pròxim promourà la consciència de la necessitat d'actituds de respecte, cura i protecció.

Es pretén, potenciar la curiositat infantil cap a l'entorn, així com estimular una disposició activa cap al seu coneixement, i propiciar, a més, l'evolució des del pla individual cap al col·lectiu i col·laboratiu, sempre des d'un enfocament coeducatiu.

Les competències específiques de l'àrea s'orienten, al desenvolupament de les estratègies pròpies del procés de descobriment de l'entorn físic i natural.

CE1: Identificar algunes característiques bàsiques, propietats i atributs destacats en materials, objectes, fenòmens habituals, éssers vius i les relacions que tenen mitjançant l'exploració sensorial de l'entorn.

CE2: Dur a terme investigacions senzilles, individuals i grupals, orientades a explorar objectes, éssers vius, fenòmens i successos de l'entorn pròxim utilitzant destreses logicomatemàtiques, científiques i tecnològiques elementals.

CE3: Identificar i intervenir en les accions i situacions presents en la vida quotidiana que posen en risc la sostenibilitat de l'entorn pròxim, mitjançant la cura i la conservació d'aquest i el benestar de les persones, i reconèixer les relacions bàsiques entre si.

AREA 3: COMUNICACIÓ I REPRESENTACIÓ DE LA REALTAT

L' escola ha d'oferir un ampli ventall de possibilitats, llenguatges i contextos que s'adaptin a les particularitats dels infants per a satisfer les seues necessitats comunicatives i expressives. Les diverses formes d'expressió i comunicació estan relacionades a aspectes com la creativitat, la imaginació, el sentit estètic, la sensibilitat i les emocions. Les destreses

comunicatives aniran evolucionant des de les primeres interaccions a través de l'expressió corporal i gestual fins a l'adquisició de diversos codis que permeten comprendre, interpretar i produir missatges. S'ha d'estimular el llenguatge oral, el llenguatge escrit, tenint clar que l'adquisició del codi escrit no és un objectiu que s'haja d'assolir en aquesta etapa, el llenguatge artístic i el llenguatge científic i matemàtic.

Les competències específiques de l'àrea s'orienten a:

CE1: Explorar i utilitzar materials, tècniques, instruments i codis dels diversos llenguatges, i ajustar-ne l'ús a les característiques de les situacions quotidianes de comunicació.

CE2: Comprendre missatges i representacions senzilles de la vida quotidiana per mitjà de diversos llenguatges, prenent com a base coneixements i recursos de la seua pròpia experiència.

CE3: Expressar sentiments, idees i pensaments propis utilitzant els diversos llenguatges de manera personal i creativa en contextos escolars i familiars.

CE4: Interactuar en situacions quotidianes utilitzant les dues llengües oficials en el context escolar mitjançant funcions comunicatives bàsiques i valorar la riquesa comunicativa que això suposa.

CE5: Mostrar interès per participar en situacions comunicatives orals del context escolar en les quals s'utilitza una llengua estrangera.

CE6: Identificar, valorar i participar de les diferents manifestacions culturals presents en l'escola i en l'entorn pròxim interactuant amb els altres, des del respecte a la diversitat.

52 Blocs de sabers bàsics

AREA I: CREIXEMENT EN HARMONIA

Bloc A : Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb sí mateix

1R CICLE	2N CICLE
1. Parts del cos: característiques individuals i percepció dels canvis físics	1. Imatge global i segmentària del cos: característiques individuals i percepció dels canvis físics.
2. Joc exploratori, sensorial, simbòlic i motor.	2. Autoimatge positiva i ajustada davant dels altres. Identificació i respecte a les diferències.
3. El moviment lliure en les diverses situacions de la vida quotidiana.	3. Joc exploratori, sensorial, simbòlic, motor i de regles.
4. Control dinàmic: desplaçaments en l'espai i coordinació visomotriu a través del contacte amb objectes i materials.	4. El moviment com a font d'aprenentatge i desenvolupament.

5. Iniciació en el control estàtic: respiració, relaxació, tonicitat i autocontrol.	5. Control dinàmic: coordinació general, equilibri, coordinació visomotriu. Desplaçaments en diferents espais.
6. Accions relacionades amb les necessitats bàsiques quotidianes d'alimentació, descans i higiene personal en espais no habituals.	6. Control estàtic: respiració, tonicitat, relaxació i autocontrol.
7. Estratègies per a identificar i evitar situacions de risc i perill.	7. Estratègies per a desenvolupar la seguretat en si mateix, el reconeixement de les seues necessitats, possibilitats i limitacions.
8. Identificació i adequació d'estats emocionals a les diverses situacions: temps d'espera, xicotetes frustracions associades a la satisfacció de necessitats bàsiques i cures.	8. Estratègies per a manifestar i regular les necessitats bàsiques en relació amb el benestar personal.
9. Satisfacció pels progressos assolits que generen de seguretat i confiança.	9. Participació en els hàbits i les pràctiques sostenibles i responsables relacionades amb l'alimentació, la higiene, el descans, l'autocura i la cura de l'entorn
10. Accions bàsiques en la resolució de tasques senzilles i reptes amb demanda d'ajuda.	10. Actituds de prudència davant de situacions de risc o perill.
11. Xicotetes responsabilitats en jocs, situacions i activitats.	11. Estratègies per a compartir pensaments i planificar accions que ajuden a resoldre un problema o una tasca de manera creativa en situacions de la vida quotidiana.
	12. Seguretat i confiança en les pròpies possibilitats d'aprenentatge i satisfacció pels progressos aconseguits.
	13. Compromís en jocs, situacions i activitats.

Bloc B: Construcció de la identitat i l'autonomia en relació amb els altres

1R CICLE	2N CICLE
1. La transició del grup familiar al grup social de l'escola.	1. La transición del grupo familiar al grupo social de la escuela.
2. Interés a conèixer altres persones.	2. La amistad como elemento de protección, de prevención de la violencia y de desarrollo de la cultura de la paz.
3. Vinculació afectiva amb les persones de referència.	3. Fórmulas de cortesía e interacción social positiva.
4. Les primeres organitzacions socials i grups de pertinença: la família, la casa i l'escola	4. Sentido de pertenencia al grupo y relaciones con las personas de su entorno.
5. Estratègies para proponer, comunicar experiencias y participar activamente en situaciones de la vida cotidiana y gestionar posibles conflictos.	5. Las primeras organizaciones sociales: la familia, la casa, la escuela y otros grupos sociales. Características, funciones y relaciones.
	6. Estratègies para la resolución pacífica y dialogada de conflictos surgidos en las interacciones con los otros.
	7. Pautas básicas de convivencia que incluyan el respeto a las diferencias y la igualdad de género.
	8. Estratègies para proponer, comunicar y participar activamente en la toma de decisiones de situaciones de la vida cotidiana.

AREA 2: DESCOBRIMENT I EXPLORACIÓ DE L'ENTORN

Bloc A : Observació i experimentació de l'entorn immediat físic i natural

IR CICLE	2N CICLE
1. Exploració sensorial.	1. Sensacions, el sentit socioemocional dels descobriments mitjançant l'experiència en el món que els envolta
2. Interés i curiositat durant l'exploració.	2. Interés, curiositat i actitud de respecte durant l'exploració.
3. Característiques elementals dels objectes i materials amb els quals es relacionen.	3. Qualitats o atributs dels objectes, des de la integració sensorial del món.
4. Iniciació a l'establiment de relacions d'ordre, correspondència, classificació i comparació.	4. Relacions d'ordre, classificació, agrupació, comparació i correspondència.
5. Sensacions dels elements que formen part del seu entorn pròxim a través de les possibilitats perceptives.	5. Característiques, propietats i comportaments d'objectes i materials.
6. Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos i amb els objectes que l'envolten.	6. Exploració de la capacitat, el pes, la grandària, el volum, les mescles i els transvasaments.
7. Quantificadors bàsics contextualitzats.	7. Els objectes, les eines i la relació que tenen amb l'ésser humà en diversos contextos experimentals pròxims a la xiqueta o el xiquet
8. Necessitats dels éssers vius.	8. Nocions espacials bàsiques en relació amb el propi cos, els objectes i les accions, tant en repòs com en moviment.
9. Processos i canvis perceptibles en allò que ens envolta.	9. Quantificadors bàsics contextualitzats: funcionalitat dels números en la vida quotidiana, situacions de mesura. El temps i l'organització d'aquest.
10. Elements naturals, observació i experimentació.	10. Les necessitats dels éssers vius i les diferències amb els objectes inerts des de les experiències més pròximes a la infància.
	11. Els canvis en els éssers vius, objectes, materials i elements de l'entorn pròxim: creixement, transformacions, processos i reaccions elementals i perceptibles.
	12. Elements naturals. Les relacions bàsiques entre els éssers humans, els animals i les plantes. Repercussió en la vida quotidiana.

Bloc B: Curiositat, iniciació al pensament científic i al raonament lògic des de la creativitat

IR CICLE	2N CICLE
1. Interacció amb els altres i amb l'entorn. Connexions entre el que es coneix i el que és nou.	1. Les relacions entre el que es coneix i el que és nou.
2. Observació i experimentació sobre l'entorn pròxim. La intencionalitat.	2. La interacció en l'entorn social, físic i natural.
3. Iniciació a la planificació i la presa de decisions	3. Estratègies d'investigació elementals: observació, experimentació, formulació i comprovació d'hipòtesi.
4. Iniciació al sentit espacial i numèric.	4. Iniciativa en la planificació seguint procediments científics en l'entorn pròxim

5. Observació i curiositat davant d'allò que ens envolta.	5. Processos i eines per a proposar, anticipar i comunicar solucions a problemes senzills del seu entorn des del descobriment, la creativitat i la imaginació.
	6. Autoavaluació i coavaluació dels plantejaments i dels resultats trobats.
	7. Satisfacció pròpia i compartida en els processos i els descobriments.
	8. Sentit numèric, sentit de la mesura i sentit espacial.

Bloc C : Valoració, respecte, cura i acció sobre l'entorn

1R CICLE	2N CICLE
1. Els elements i els fenòmens naturals del seu entorn.	1. Repercussió dels elements i fenòmens naturals en la vida de les persones en el seu entorn pròxim
2. Efecte de les accions pròpies en el medi físic i natural.	2. La influència de les accions de les persones en el medi físic i natural. Exemples senzills sobre efectes del canvi climàtic.
3. Les cures de l'entorn i dels éssers vius	3. La indagació sobre l'entorn: observació, curiositat i descobriment.
	4. Introducció bàsica a les energies en general i a les energies netes i naturals, així com al concepte de sostenibilitat des d'actituds respectuoses en el seu entorn pròxim.
	5. Les accions de l'ésser humà i la repercussió que tenen en el medi.
	6. Cura i respecte cap als éssers vius i els entorns que habiten.

AREA 3: COMUNICACIÓ I REPRESENTACIÓ DE LA REALITAT

Bloc A: Descobriment dels llenguatges

1R CICLE	2N CICLE
1. Els objectes d'ús compartit com a mediadors simbòlics en els primers contextos d'interacció.	1. Qualitats expressives i creatives dels diferents materials i objectes quotidians: naturals, artificials i de rebuig.
2. Possibilitats sonores i expressives de la veu, del cos, dels objectes i dels instruments.	2. Possibilitats creatives i comunicatives d'aplicacions i eines digitals.
3. La imatge i el so en l'entorn físic.	3. La imatge i el so en l'entorn físic i virtual.
4. L'escolta com a descobriment i gaudi del 'entorn	4. Aproximació al llenguatge sonor i a les possibilitats expressives i creatives de la veu, el cos, els objectes quotidians de l'entorn i els instruments.
5. Cançons i altres manifestacions musicals. Cançons de bressol, non-non i jocs de falda. Sensacions que les acompanyen, reconeixement, evocació i reproducció.	5. Identificació i discriminació visual i auditiva
6. Exploració i expressió a través del gest i del moviment lliure. Els desplaçaments per l'espai	6. Cançons i altres manifestacions musicals i artístiques. Sentiments, emocions i accions que suggereixen.
7. Materials, colors, textures, tècniques i procediments plàstics	7. Cura de la veu. Relaxació i intensitat vocal.
8. El joc simbòlic com a mitjà d'expressió.	8. El gest, el moviment, la mímica, la dansa i el teatre. Interés i participació.

9. Desig de comunicar-se i interès a participar en diferents propostes artístiques.	9. Materials específics i inespecífics, eines, tècniques i elements en les representacions plàstiques.
10. Aproximació als codis de representació gràfica (dibuix, imatges, símbols, etc.) en diversos suports. Primeres representacions Indeterminades.	10. Jocs d'expressió corporal i dramàtica.
	11. Intenció expressiva i el desig de comunicar-se a partir de les produccions artístiques.
	12. Aproximació als codis de representació gràfica: dibuix, imatges, símbols, signes i nombres en diferents suports. Usos socials de la comunicació.

Bloc B : Possibilitats comunicatives i expressives del llenguatge verbal

1R CICLE	2N CICLE
1. Escolta activa i comprensió de paraules i missatges orals senzills en les dues llengües oficials	1. Comprensió de missatges orals en les dues llengües oficials
2. Sons, expressió sonora i articulació de les paraules. Jocs d'imitació, lingüístics i de percepció auditiva.	2. Articulació de paraules i estructures senzilles. Jocs d'imitació lingüístics, de percepció auditiva i consciència fonològica.
3. Interés per participar en interaccions orals i situacions habituals de comunicació des de la realitat lingüística	3. Interés per participar en interaccions orals i diferents situacions de comunicació.
4. El llenguatge oral en situacions quotidianes: expressió de necessitats, emocions i vivències, primeres converses amb sons, vocalitzacions i jocs d'interacció	4. Expressió de missatges que responguen a les seues necessitats i interessos i sobre situacions diferents: quotidianes, viscudes o imaginades.
5. Estratègies que faciliten els intercanvis: contacte visual amb l'interlocutor, escolta atenta i espera per a intervindre en situacions quotidianes que afavorisquen el respecte i la igualtat.	5. Estratègies i convencions socials de l'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potencien el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança.
6. Interés i atenció per a escoltar textos llegits per altres persones.	6. Usos socials de la lectura i l'escriptura. Models lectors de referència.
7. Observació i manipulació de textos i imatges en diversos formats: llibres, revistes, cartells, etiquetes.	7. Textos orals formals i informals en les dues llengües oficials amb suports d'altres llenguatges
8. Repertori lingüístic individual. Lèxic de les llengües oficials relacionat amb situacions quotidianes.	8. Repertori lingüístic: situacions i funcions comunicatives i representatives. Converses col·lectives, lèxic en les llengües oficials i discurs.
	9. Aproximació a la llengua estrangera. Elements per a una comunicació funcional bàsica.
	10. Relats orals en llengua estrangera.

Bloc C: Patrimoni i cultura

1R CICLE	2N CICLE
1. Celebracions, costums i tradicions etnoculturals presents en l'entorn.	1. Les manifestacions artístiques musicals, plàstiques, visuals, audiovisuals i gastronòmiques del seu entorn com a part del patrimoni.
2. Els espais lletrats i culturals com a font de gaudi.	2. Celebracions, costums i jocs tradicionals de la cultura pròpia de la Comunitat. Estima per les senyes d'identitat etnoculturals presents en el seu entorn.

4. Participació i interès en els diversos gèneres literaris infantils de la nostra cultura popular: contes, relats, endevinalles, teatre, travallengües, poesia, faules, rondalles, llegendes, cançons de bressol... sense estereotips sexistes, com a font de plaer i aprenentatge.	3. Els espais lletrats i culturals, com a fonts d'informació i gaudi.
5. Convivència amb la diversitat lingüística i cultural de l'aula i de l'entorn.	4. Característiques i possibilitats representatives de diversos gèneres literaris infantils de diferents cultures (contes, relats, endevinalles, teatre, travallengües, poesia, faules, rondalles, llegendes, cançons de bressol...).
	5. Actitud positiva cap a la diversitat lingüística i cultural de l'entorn social i escolar.
	6. Interès per l'ús del valencià en qualsevol situació, especialment quan no és la llengua habitual.
	7. Curiositat i interès pels aspectes diferencials de les llengües estrangeres, en comparació de les llengües oficials.

5. METODOLOGÍA

5.1 Metodología general

El desenvolupament dels continguts i els objectius es fa des d'una visió constructivista del procés d'ensenyament-aprenentatge i a partir dels principis d'intervenció de l'Escola Nova els quals són: partir del nivell de desenvolupament i dels coneixements previs de l'alumnat, promoure l'aprenentatge significatiu, així com la individualització, la socialització, la llibertat, la intuïció, la motivació, la creativitat i la globalització.

També afavorir aprendre a aprendre mitjançant el joc, un ambient ric en estímuls i una organització flexible del temps i l'espai. Per altra banda, és fonamental la participació i col·laboració de les famílies com un recurs natural d'aprenentatge.

Tenint en compte aquests principis d'intervenció i atenent a les característiques de l'etapa, la metodologia parteix doncs, d'un enfocament globalitzador que permetrà a l'alumnat establir relacions entre el que estan aprenent i allò que ja saben. Per això, les diferents àrees hauran d'entrellaçar-se, complementar-se i reforçar-se mútuament per a contribuir d'una manera més eficaç i significativa a eixa labor de construcció i reconstrucció del coneixement, dels conceptes, destreses, actituds, valors i hàbits que són necessaris per a viure tant en societat com en la realitat més immediata dels infants.

Un altre aspecte a destacar de la metodologia, és que la intel·ligència no es considera única ni immodificable, sinó que ens basem en la teoria de les intel·ligències múltiples de Howard Gardner advocant, d'aquesta manera, per una idea més plural de la intel·ligència. Concretament s'estableixen almenys 8 intel·ligències que són les següents:

- **La intel·ligència lingüística:** fa referència a la capacitat d'utilitzar el llenguatge (oral i escrit) per a denominar, expressar i construir estructures simples o complexes. Fa possible que els infants es comuniquen i donen sentit al món que els rodeja a través del llenguatge.

- **La intel·ligència lògic-matemàtica:** fa referència a la capacitat d'utilitzar números de manera efectiva i de raonar adequadament. Permet que els infants facen estimacions, mesuren, representen realitats mitjançant conceptes numèrics, etc.
- **La intel·ligència viso-espacial:** fa referència a la capacitat per a presentar idees visualment, crear imatges mentals, percebre detalls visuals, dibuixar i confeccionar esbossos. Fa possible que els infants observen el món i els objectes des de diferents perspectives.
- **La intel·ligència cinètic-corporal:** fa referència a la capacitat d'utilitzar el cos per a resoldre problemes, realitzar activitats, produir o crear noves formes. Permet que els infants desenvolupen el seu control del moviment corporal, la flexibilitat, l'equilibri i la coordinació òcul-manual.
- **La intel·ligència musical:** fa referència a la capacitat per a escoltar, cantar, tocar instruments. Permet que els infants creen i analitzen música.
- **La intel·ligència intrapersonal:** fa referència a la capacitat per a comprendre i controlar l'àmbit intern d'un mateix pel que fa a la regulació de les emocions. Permet que els infants expressen, coneguen i controlen els seus sentiments i emocions.
- **La intel·ligència interpersonal:** fa referència a la capacitat per a reconèixer i respondre als sentiments i emocions dels altres. Un progressiu desenvolupament d'aquesta intel·ligència permetrà als infants desenvolupar l'empatia cap als altres.
- **La intel·ligència naturalista:** fa referència a la capacitat de distingir, classificar i utilitzar elements del medi ambient, objectes, animals o plantes. Fa possible que els infants desenvolupen una actitud de cura i respecte al medi ambient.

Al basar la metodologia en aquesta teoria també tenim en compte que cada alumne, en cadascuna de les intel·ligències, evoluciona d'una manera diferent i d'acord amb les seues fortaleces i limitacions. Com a conseqüència ens centrarem en allò que cada alumne pot fer, en els seus punts forts i, a partir d'ells, establir punts cognitius cap a les àrees que menys dominen.

És per això que desenvolupem una educació individual on s'atenen les diferents maneres d'aprendre de l'alumnat. Per tant i al mateix temps oferim als infants l'oportunitat d'aprendre i de desenvolupar-se segons els diferents estils d'aprenentatge i les diferents intel·ligències que trobem en les aules amb l'objectiu d'aconseguir els objectius i continguts planificats.

A més, tot això fa necessari fomentar una intel·ligència generadora d'idees, desitjos i sentiments per aprendre. La finalitat de la intel·ligència generadora no és conèixer, sinó guiar l'acció. Concretament per mitjà d'aquesta intel·ligència anem a dirigir les ocurrencies de manera lliure aprofitant els projectes i les investigacions, per produir i despertar en els infants bones idees, bons sentiments, accions lliures, així com idees adequades, brillants i descobrir els seus propis recursos. Per altra banda, dins d'aquesta donem molta importància a la creativitat perquè permet el desenvolupament de les xarxes mentals flexibles, ràpides i riques a través de les quals poden enllaçar, buscar, comprendre metàfores i inventar.

Per tant, amb el foment de la intel·ligència generadora volem aconseguir que els infants tinguin en el seu cervell una font d'idees brillants, desitjos, sentiments positius, imatges expressives, discursos eloqüents i ocurrencies originals que els ajuden a ser, créixer i aprendre.

Una escola viva i activa...

L'Escola Activa, en la que també es fonamenta el PEC del nostre centre, és un enfocament pedagògic integral que promou la construcció personalitzada i la creació de forts vincles entre l'escola i la resta de la comunitat educativa per tal d'assegurar que els xiquets i xiquetes puguin aprendre les habilitats necessàries per a la vida potenciant les seues pròpies capacitats.

L'educació viva i activa cerca l'assoliment d'una veritable comprensió de la realitat, en oposició a un aprenentatge basat en l'acumulació de coneixements imposats des de fora. Aquesta comprensió s'aconsegueix mitjançant múltiples interaccions voluntàries amb realitats concretes. Només cal deixar temps, espai i llibertat perquè l'alumnat s'allibere de tensions i es puguin orientar a partir del seu interior.

Els processos mentals s'han de construir des de dins per poder donar significat als coneixements que es van adquirint. El desig d'aprendre és present en tota persona, només cal deixar espai perquè dins del centre educatiu cadascú pugui escoltar-se i respondre a la seua pròpia iniciativa, fugint de pressions i interferències dels adults. Les relacions seran, per tant, una de les bases per poder aprendre i construir els mateixos significats.

L'educació viva requereix ambients acollidors i preparats i un acompanyament respectuós. Pel que fa als espais, han d'estar dissenyats amb sensibilitat, han d'incloure una gran varietat d'activitats i els materials didàctics han de tenir un significat per als discents. D'aquesta manera es garanteix que cada alumne i alumna trobe la manera d'accedir als continguts curriculars.

L'acompanyament de les mestres en aquest procés d'aprenentatge se centra en una observació directa i contínua que permet que tots els espais de l'escola estiguen ben preparats perquè l'aprenentatge es genere.

L'infant és el centre de l'aprenentatge, el motor del seu propi creixement. Hem de construir uns entorns respectuosos amb ells i elles, i amb les seues necessitats (individuals i collectives) respectant els ritmes, els temps i els processos de vida de cada infant. Fixar unes estratègies organitzatives que ens puguin assegurar que l'escola siga un espai lliure que permet el desenvolupament general de les diverses intel·ligències i en concret d'aquelles capacitats més adients a cadascú. Un espai on viure i compartir, on créixer i estimar, on aprendre i gaudir de la vida. Una escola que ens ajude a construir un món un poc millor.

L'acompanyament emocional

Els infants a l'escola necessiten sentir-se estimats per les mestres, educadors i educadores, els adults que els acompanyen. Aquesta estima els i les ajuda a reconèixer-se com algú important, a sentir-se feliç i a gust.

Que els adults els tenim presents i valorem, intervenint sempre de forma consensuada, totes i tos a una, els dóna força per augmentar el seu autoconcepte. Per això és importantíssim saber establir estrets vincles de relació amb el nostre alumnat i fomentar-ne entre iguals.

Els xiquets i xiquetes tenen una naturalesa pròpia i unes necessitats vitals que cal respectar i tenir-ne cura. Els acompanyem observant, estant presents, proposant, ajudant a connectar amb les seues emocions, ficant-li nom... però mai imposant, mai condicionant, mai fent judicis sobre la seua persona.

Desenvolupar-se com a ésser humà no es pot separar mai del creixement emocional. Una persona que està malmesa emocionalment no pot aprendre intel·lectualment. La motivació envers l'aprenentatge sorgeix quan aquesta està emocionalment equilibrada.

Cal procurar un clima de seguretat i de confiança que oferir al nostre alumnat. Això els permet desenvolupar-se de manera harmònica tot assolint els nivells d'autonomia i de seguretat que els permet ser responsables dels seus propis actes. L'estima que els donem a l'escola els fa lliures. El nostre respecte i la llibertat que els oferim, els fa ser conseqüents amb els límits i els ajuda a comprendre com en són de responsables de tot el que passa a l'escola.

Educació en valors

Treballem els valors i les emocions de manera transversal durant tota la jornada escolar, i més concretament en la sessió d'atenció educativa. Podem trobar-la en l'annex I.

Període d'acollida

L'adaptació a l'escola és un període molt important en què cada xiquet i xiqueta crea vincles afectius amb les mestres i amb la resta de companys i companyes. Com es viuen els primers dies incideix en els sentiments que l'escola desperta en cada u i cada una més endavant. És per aquest motiu que l'adaptació es contempla amb l'acompanyament de les famílies, sempre que siga possible, durant el temps que considerem que necessita per sentir-se bé i segur a l'escola.

El període d'adaptació és obert i no té un final concret. En principi, es preveu que un infant pot arribar a necessitar uns dos mesos; així i tot, si passat aquest període encara no està adaptat o adaptada i continua necessitant l'acompanyament de familiars, s'inicia un treball conjunt entre família i mestres per tal de dissenyar un pla d'adaptació i acompanyament més individualitzat.

Prèviament a l'inici de l'escola i, per tant, previ al període d'adaptació, es fa una reunió on es comenten aquests aspectes. L'important que és que els adults sàpiguen com poden acompanyar durant l'adaptació als seus fills i filles.

Acabat el període d'adaptació, i basant-nos en l'observació i registrament de les dades d'aquest, es lliurarà a les famílies la informació-avaluació d'aquest període, possibilita la participació d'aquestes expressant els seus dubtes i les seues propostes de millora.

A l'annex VIII està el qüestionari inicial que han d'emplenar les famílies abans de l'entrada de l'alumnat a l'escola.

5.3 El temps a l'escola

El temps i la seua organització tenen una gran importància educativa: organitzar i planificar adequadament el temps pot afavorir o impedir l'activitat dels infants: el joc. Els xiquets i xiquetes necessiten temps per poder decidir què s'ha de fer, si ho fa sol o en grup, per organitzar els coneixements i construir aprenentatges, per desenvolupar estratègies pròpies i per poder actuar segons el seu propi ritme.

Tots els temps i els moments són educatius i som les mestres qui hem d'organitzar cadascun dels diferents moments de la jornada per tal que aquests aporten als infants experiències i vivències enriquidores.

L'organització del temps i dels horaris haurà de cercar la seguretat (s'aconsegueix amb la repetició, la quotidianitat, amb el fet de seguir un mateix ordre en certes activitats o rutines), i també l'estabilitat (cal vetllar per la regularitat també pel que fa al temps). Cal que s'organitze amb flexibilitat i que siga un temps significatiu per als infants.

Els ritmes determinen el desenvolupament de la vida quotidiana, que va evolucionant al llarg del curs, i es va fent més complexa. Són molt importants les seqüències d'arribades i sortides / d'activitat i descans / de cura d'un mateix i salut i d'alimentació. Són els referents de la vida quotidiana, i permeten organitzar l'activitat i la situació en el temps i l'espai.

En una jornada escolar a l'etapa d'infantil el temps es distribueix, més o menys, de la següent manera:

- Entrada relaxada.
- Activitat: projecte, racons, propostes, joc lliure, ambients, tallers...
- Higiene/cura personal i esmorzar.
- Esbarjo.
- Activitat: projecte, racons, propostes, joc lliure, ambients, tallers...
- Migdia: dinar (al menjador escolar o a casa).
- Activitat: projecte, racons, propostes, joc lliure, ambients, tallers...
- Recollida i comiat.

Els ritmes biològics dels infants han de ser respectats i la seqüenciació en les activitats quotidianes ajudarà a la interiorització de marcs de referència temporals. La durada de les activitats s'ha de relacionar amb les necessitats i interessos dels xiquets i xiquetes, i han de ser variades i flexibles, que es puguin adaptar als canvis. És molt adequat que es combinen activitats diferents en la seqüència prevista (amb més o menys exigència, individuals i collectives, etc.). L'organització espaciotemporal de la classe ha de permetre diferents agrupaments en diferents moments: treball individual, en petit grup o de tot el grup.

Hi ha d'haver una previsió en la seqüenciació gradual de les activitats, que es poden fer més llargues o bé escurçar-se en funció de cada moment o de la resposta de l'infant. Aquesta transició gradual entre les activitats permet respectar millor els diferents ritmes individuals.

54. El valor dels espais

Valorem l'espai pel seu poder d'organitzar, promoure relacions agradables, crear un ambient bonic, proporcionar canvis, promoure eleccions i activitats; i pel seu potencial per a deslligar tota mena d'aprenentatge social, afectiu i cognitiu. Tot això contribueix a una sensació de benestar i seguretat en els infants. També pensem que l'espai ha de ser una espècie d'aquari que reflecteixi les idees, els valors, les actituds i les cultures de les persones que viuen dins d'ell. (Loris Malaguzzi).

Tots els espais de l'escola han de seguir unes bases pedagògiques:

- Respecte cap als processos: no es força l'adquisició de certs coneixements en un moment determinat, sinó que es respecta l'estat evolutiu de cada infant.
- Passar d'ensenyar a acompanyar: acompanyar significa estar, observar i estar disponible. La tasca de l'acompanyant comença organitzant el temps i l'espai de manera que afavoreix el procés de desenvolupament autònom de les xiquetes i xiquets.
- Espais per a la llibertat: la llibertat es relaciona amb la capacitat, l'autonomia i la responsabilitat dels infants de triar l'activitat que volen dur a terme, segons les seues necessitats i interessos. També en la llibertat de moure's per l'espai.
- Autoaprenentatge: en un entorn segur, de llibertat, límits, acompanyament i respecte es permet un aprenentatge vivencial i actiu. Es tracta de generar un clima i un ambient que faça que l'aprenentatge arribe sol i es converteixi en objecte de desig.
- Pedagogia de la curiositat: els infants són curiosos per naturalesa. Cal oferir-los un espai on explorar i convertir-se en els constructors del seu propi coneixement. Sols ells, la seua curiositat i el seu interès.
- Estètica i bellesa: es tradueix en l'ús del color i la llum. També s'entén com l'absència de decoració; no es tracta de decorar espais, sinó d'ambientar perquè siguin agradables i generen serenitat. Ha de tenir materials variats i que estiguen a l'abast dels infants, però fugir de la massificació (sols aquells que necessiten, sense saturar l'espai).
- Joc: el joc és una font de plaer que encuroseix i es troba completament dins de la naturalesa social. Jugar genera dopamina, la qual cosa desperta la motivació intrínseca que ens permet aprendre. Hem de crear espais que propicien un joc de qualitat.

La creació dels espais és el fruit d'un procés de reflexió a partir de l'observació dels interessos de l'alumnat i de les seues necessitats. Es poden establir certes generalitats quant a espais necessaris a l'escola, com són:

- Espais per a jugar a ser i a fer: el joc és l'activitat per excel·lència de la infància i des de l'escola cal garantir un joc segur i de qualitat. El joc simbòlic és molt important, com tots els altres, i hem d'oferir-lo a les escoles sota un model de qualitat, austeritat i senzillesa.
- Espais per a la construcció i la destrucció: el joc de construcció s'identifica amb les mateixes ganes de créixer i d'anar a dalt dels infants. Els centra en la construcció d'identitats i projecta emocions cap a fora. Ací es parla des de peces xicotetes fins a macro construccions, passant per la fusteria.
- Espais per a la creació i l'expressió: expressar-se a través de tots els llenguatges és una necessitat inherent a l'ésser humà. Tots els espais de l'escola han de permetre als nens poder expressar-se lliurement; però es poden dissenyar alguns que els conviden a expressar-se més en l'àmbit artístic. Ací es poden incloure diferents tècniques com el dibuix, la pintura, el modelatge, el collage, etc.
- Espais per a la calma i l'acció: necessiten trobar espais que els permeten asseure's, estirar-se, relaxar-se, meditar... Un espai amb un matalàs i uns coixins, envoltat d'una cortina o de mobles que facilite un punt d'intimitat. I altres espais per al moviment i l'acció, com pot ser el pati o racons de joc de moviment.
- Espais per a la recerca i l'exploració: tots els espais conviden a la recerca i l'exploració; però aquestes dues accions es fan més necessàries a mesura que els xiquets/es es fan més grans i requereixen llibres de consulta, materials que inciten al descobriment i l'exploració, etc.
- Espais de trobada: espais de grup, per a fer l'assemblea, per a realitzar alguna activitat conjunta, etc. També poden convertir-se en espais de calma i de lectura, o d'acció i joc. És un espai bastant obert i versàtil, per això la necessitat de tenir un específic per a trobar la calma.

Com ja hem dit, cada docent distribuirà l'aula de la manera que millor s'adapte a les necessitats, interessos, motivacions i ritmes dels infants, partint sempre de l'observació prèvia i la posterior reflexió. La distribució espacial dels ambients d'aprenentatge serà explicada en l'apartat de models didàctics.

5.5 Selecció i organització dels recursos materials

A l'hora d'abordar la intervenció educativa, és important atendre els recursos, ja que influiran directament sobre el procés d'ensenyament - aprenentatge.

En aquest cas, parlem dels recursos materials. Els quals ens serveixen per contribuir al desenvolupament de les vivències, emocions, relacions socials i individuals, així com en les capacitats de cada infant.

Dins d'aquests, podem trobar materials didàctics i curriculars. En referència als primers, són el recolzament del procés d'e-a, utilitzats pels docents per treballar amb l'alumnat i es poden classificar entre estructurats (amb una finalitat concreta i normalment comercials) i no estructurats (material al que se li dona un nou ús, un ús alternatiu al real, com el material reciclat per crear i fer construccions). I els materials curriculars, són aquells que utilitzem per adaptar el nostre currículum a la realitat de l'aula, per donar resposta als problemes que es plantegen al llarg del procés d'ensenyament a l'hora de planificar, executar i avaluar. Un factor important a l'hora de seleccionar i fer ús de recursos materials és

atendre a les característiques del grup, així com ser un material flexible i adaptat, ajustat a la realitat i entorn immediat de l'infant. Buscar un material funcional, atractiu i que desperte la curiositat en l'alumnat i fomenti la relació amb els iguals, experimentar i desenvolupar la seua creativitat.

Sense deixar de banda la seguretat, que siguin inclusivament, fer ús de les dotacions de Conselleria, adaptar recursos naturals i la creació dels nostres propis materials, etc. A l'hora d'utilitzar el material, hem de tenir en compte que siguin visibles i accessibles a tots, evitant la perillositat, que estiguin etiquetats i ordenats perquè l'infant tingui autonomia sobre ells, una bona distribució tant a l'aula com espais creats d'emmagatzematge, amb una prèvia planificació del que es vol treure i presentar, ja que no s'ha de treure tot de colp. També s'han d'establir unes normes respecte a la cura, ús i guardar material, tant per part dels infants com dels docents.

5.6. Les nostres línies d'aprenentatge (Models didàctics)

Són nombroses les vies d'ensenyament que podem dur a terme per a complir cadascun dels objectius que ens hem marcat dins d'aquest projecte. La varietat de models didàctics que podem utilitzar dins de l'aula donen riquesa a la nostra labor, la qual cosa també al que es projecta en el resultat dels productes dels xiquets i les xiquetes. Per això, a continuació farem referència als diferents models amb els quals treballarem en el nostre centre, les seues característiques i finalitats.

- **Entrades relaxades:** Pensem que és molt important com comencem el dia. Arribar a l'escola sense presses, de manera graonada i flexible, amb la possibilitat de compartir un temps amb la família, incorporant-se a l'activitat diària de manera progressiva és una molt bona manera de començar el dia. Sabem que les entrades relaxades són una bona oportunitat per poder atendre de manera individualitzada els infants i les seves famílies, per establir vincles més estrets, per crear un clima tranquil i distès, per permetre a les famílies arribar a l'escola sense presses, per donar el temps necessari a famílies i infants per acomiadar-se, per promoure la incorporació lliure dels infants als ambients d'aprenentatge amb una tria individualitzada, per apropar els infants al món cultural a partir d'unes imatges i d'una música de qualitat, per fomentar el gust per determinats estils artístics, per oferir als familiars un espai i un temps que els permetrà saber més d'allò que passa a l'escola.
- **Rutines:** moments educatius que estructuren el dia a dia, integren altres propostes metodològiques i amb elles aconseguim marcar ritmes d'aprenentatge, introduint aspectes bàsics de la cultura, costums, hàbits, normes cíviques establertes en la societat proporcionant seguretat
- afectiva i sentiment de pertinença al grup. El nostre paper serà potenciar la participació de tots i totes, atenent sempre a la diversitat d'interessos, motivacions.
- **Racones:** són una altra forma d'organització entesa en aquesta etapa. Els racons permeten posar en pràctica actituds de col·laboració, de respecte i d'integració, així com un ús diversificat del llenguatge i la lliure distribució de rols, la planificació compartida de l'acció i el respecte per unes normes mínimes. S'organitzen dins d'un espai, que facilita les relacions entre els iguals i els materials o objectes, on poder compartir i fer tasques conjuntament. Permeten planificar i trobar les seues pròpies estratègies per anar progressant d'una manera responsable i autònoma, en xicotet grup.

L'organització per racons implica una planificació i distribució en l'espai de l'aula que s'ajuste tant a les expectatives dels adults com les dels alumnes. Aquesta organització i distribució ha de convertir l'aula en un lloc agradable i atractiu que provoqui curiositat, ganes d'actuar i el lliure moviment. Tant si són lliures com si demanen registres de control, és adequat establir conjuntament unes normes que estiguen consensuades i respectades per tot el grup amb la finalitat de crear un ambient agradable, de respecte i bona convivència.

- **Projecte de treball:** aquests, estan directament relacionats amb les motivacions, interessos i coneixements previs. Sorgeixen d'una motivació del grup siga per un esdeveniment o per una proposta de l'educador i són assumits com propis. Afavoreix l'organització temporal flexible i possibilita aprofundir segons els interessos en uns aspectes o altres; els diferents agrupaments i l'avaluació continua que ajudar a construir el coneixement, no a transmetre'l. El nostre paper serà adequar la informació al seu nivell, provocar conflictes cognitius dins de la ZPD, orientar, guiar en el seu procés de construcció. La metodologia dels projectes segueix el mètode científic amb hipòtesi de treball, recerca d'informació, pla de treball i verificació o refutació de la hipòtesi. Es podrà documentar mitjançant diferents vies, siga en dossier o representació d'algunes propostes soltes, fotos, murals, etc.
- **Tallers:** els tallers són una altra forma d'organització també molt utilitzada, generalment pensats perquè els alumnes desenvolupen activitats, d'una manera periòdica, que suposen realitzar, crear, provar o expressar. Seguint el model tradicional d'aquest tipus d'organització, els tallers poden ser permanents durant tot el curs escolar o variables, en períodes més curts o puntuals. Nosaltres, com a mestre som les encarregades d'organitzar-los d'una manera atractiva i conduir les diferents sessions en funció dels objectius.
- **Ambients:** els ambients d'aprenentatge representen una organització on l'infant es converteix en el constructor del seu propi aprenentatge a partir del joc, la investigació i les relacions amb els companys explorant amb llibertat segons els seus interessos i motivacions. És la xiqueta o el xiquet qui pren les decisions i cerca les seues pròpies estratègies per trobar les solucions davant de reptes i situacions que s'anirà trobant i l'adult es presenta com un guia i observador.

Els escenaris o ambients d'aprenentatge responen a una línia metodològica amb clars objectius que, més enllà de pensar en l'aula com el lloc principal per a l'aprenentatge, considera tots els espais de l'escola com a educatius, cada un segons les seues possibilitats i particularitats, convertint l'escola en un entorn viu. El repte és fer convergir els interessos que tenen els infants amb les intencions educatives de l'adult mitjançant el disseny acurat de propostes que tinguen en compte diferents àmbits, com poden ser el científic, l'artístic, el social, etc. Treballar per ambients suposa una organització molt pensada i acurada, que preveu la creació de grups heterogenis quant a edat, nivells d'aprenentatges, interessos i necessitats especials, que afavoreixen la interacció, cooperació i col·laboració on es donen relacions d'ajuda mútua. Els espais, permeten la participació i interacció de nens de diferents edats, sovint amb unes mateixes afinitats, la qual cosa predisposa els grans a ajudar i respectar els més petits i que aquests imiten o aprenen d'ells, per construir així un ambient de cooperació i estimulador d'aprenentatges i relacions. La preparació dels ambients, requereix una dedicació especial per part de l'adult, que ha de procurar i seleccionar els recursos i materials necessaris en funció de les intencions educatives, disposats d'una manera acurada i atractiva

que done seguretat i benestar i a la vegada, convida a actuar a explorar oferint diverses possibilitats d'aprenentatge. Els ambients d'aprenentatge han de ser motors per a la reflexió, per a l'experimentació, per al descobriment, per a la manipulació... Espais on cada infant pugui aprendre al seu ritme i on la diversitat sigui viscuda com una riquesa per a l'intercanvi i la cooperació. La nostra funció serà la d'acompanyar: escoltant, observant, documentant i fent noves propostes; fent una intervenció respectuosa amb els processos dels alumnes, individual o en petit grup i evitant que sigui directiva, amb intenció d'ajudar i obrir nous camins. En l'annex VI podem trobar la programació dels ambients.

- **Propostes d'aula:** aquestes estan pensades per a ajudar als alumnes a treballar al voltant dels diferents elements curriculars, com poden ser els aspectes relacionats amb la lecto-escritura, el pensament lògic-matemàtic o altres formes d'expressió i llenguatges com l'art, la música, les noves tecnologies. Aquestes també es realitzen en petit grup, i poden tindre un caràcter lliure o mitjançant un registre d'assistència. En funció de la nostra organització temporal, es poden dur a terme abans o després del pati, organitzant les mateixes prèviament. El caràcter d'aquestes propostes també és respectuós, fomentant les relacions entre els xiquets i xiquetes, en aquest cas del seu grup aulà i donant-li com a mestres, el suport que necessiten i la guia per a desenvolupar el seu treball.
- **Situacions d'aprenentatge.** A banda de les situacions d'aprenentatge que sorgeixen espontànies al llarg del curs, a l'annex V estan recollides en una carpeta les situacions d'aprenentatge programades elaborades el curs 2023 – 2024 juntament amb el cicle.

5.7 Situacions d'aprenentatge

Les situacions d'aprenentatge apropen l'ensenyament a situacions reals de la vida quotidiana. Parteixen d'un context pròxim i plantegen un repte a l'alumnat. La capacitat d'actuació dels xiquets i de les xiquetes a l'hora d'enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requereix d'actuacions associades a les competències específiques. Les situacions d'aprenentatge són escenaris que presenten situacions que l'alumnat es pot trobar a la vida real. Aquestes situacions s'utilitzen com a excusa per a desenvolupar els aprenentatges.

A l'Annex V es poden veure diferents situacions d'aprenentatge dissenyades per a tot el cicle d'infantil. No obstant això, al llarg del curs escolar, s'aniran elaborant diferents situacions d'aprenentatge adaptades al context, al moment educatiu, a l'espai i al grup-aula.

5.8 Família i escola

Partim de la nostra acceptació que la família és la principal protagonista i responsable de l'educació dels infants. La nostra escola ha de donar resposta a les expectatives de les famílies i a la dels seus fills, però això no vol dir en cap cas que la família pugui decidir que s'ha de fer a l'escola, sinó que és el nostre equip docent el que té aquestes atribucions.

Tenim la necessitat de transmetre, com a professionals, transparència, que les famílies sàpiguen que passa dins, com es fan les coses, perquè se'n prioritzen unes i no unes altres activitats. ja que aquests han viscut majoritàriament altres models escolars, i necessiten la tranquil·litat de saber que els seus fills estan en mans de professionals. Les relacions entre família i escola només poden ser constructives si es basen en el respecte mutu, la confiança i l'acceptació de les singularitats de cadascú.

No hi ha dos mestres iguals i per tant, no hi ha tampoc dues famílies iguals. El contacte i la relació amb les famílies ha de permetre que s'enriqueixen els models d'intervenció i la relació amb els alumnes, i aquesta relació hauria de poder anar més enllà que complir un requisit normatiu. La importància que es dona a l'establiment de vincles amb les famílies des de bon principi i la voluntat d'utilitzar totes les vies possibles de comunicació ens ajudaran de manera decidida a teixir complicitat amb les famílies.

Per això, i com a línia pedagògica del nostre centre, i més concretament en l'etapa d'infantil, fomentarem el desenvolupament d'estratègies i protocols que ajuden a establir una bona comunicació i relació amb les famílies i que siguin participants del procés d'ensenyament-aprenentatge dels seus fills, a través de diferents models i moments com:

- Els processos d'acollida
- Les entrades i les sortides
- Les reunions de classe
- Les entrevistes
- Les avaluacions
- Les eixides i celebracions
- La col·laboració en les activitats d'aula i de centre.
- Foment de relació entre les mateixes famílies a través de l'AMPA.

A més, trobem un qüestionari per a les famílies a l'annex IV.

5.9. Acció tutorial i coordinació docent

L'acció tutorial té per finalitat contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament personal i social de l'alumnat en els aspectes intel·lectual, emocional i moral (valors i actituds) d'acord amb la seva edat. Comporta el seguiment individual i col·lectiu de l'alumnat per part de tot el professorat i especialment de la seva tutora o del seu tutor.

El tutor/a lidera el grup i gestiona les relacions que s'hi estableixen. La seva intervenció té una influència decisiva en la dinàmica del grup i en la creació de condicions favorables pel creixement feliç i autònom de tots els alumnes dins del seu grup de referència.

Entre altres factors és important:

- La forma d'organitzar els grups, respectant la diversitat i afavorint relacions constructives.
- La manera com parla als alumnes i els inclou en el grup, la seva intervenció per connotar positivament les dificultats d'alguns, per fer-los reconèixer les diferències o per valorar la necessitat d'acceptar-les.
- La introducció del respecte cap a ells/elles i entre ells/elles, la curiositat pels seus interessos i les seves necessitats, la contenció de les seves pors i inseguretats.

És bàsic que el tutor/a estiga implicat en el seguiment del procés de tots els seus alumnes al llarg del seu camí, que supervise i decideixi quin currículum s'ofereix a cada un d'ells, siguin quines siguin les seves necessitats i vetlle per una bona coordinació entre tots els docents que intervenen en l'activitat pedagògica del grup i amb les famílies.

L'acció tutorial contribueix al desenvolupament d'una dinàmica positiva en la classe i a la implicació de cada alumne en el propi procés educatiu. Comporta el seguiment individual i col·lectiu dels alumnes en els termes que s'estableixen en el projecte educatiu amb la finalitat de contribuir al desenvolupament integral dels alumnes i prestar-los l'orientació de caràcter personal i acadèmic que els ajude a assolir la maduresa personal i la integració social.

És necessari que el segon cicle d'Educació Infantil estiga en estreta coordinació amb el primer cicle d'Educació Infantil i amb el primer curs d'Educació Primària, perquè la transició entre etapes tinga continuïtat. Per això, al llarg de tot el procés d'ensenyament-aprenentatge s'ha de dur a terme aquesta coordinació als diferents nivells:

- A nivell de centre: per a elaborar la PGA, revisions del PEC i el PCC, elaboració de la memòria final de curs i també participar en les reunions de coordinació pedagògica.
- A nivell de cicle: és necessària una coordinació de totes les docents del cicle per a tractar: la contextualització d'objectius, la seqüenciació de continguts, l'organització de la funció i de l'atenció dels mestres de suport, la regulació d'espais comuns i de materials, l'elaboració de models d'informes, planificació d'activitats complementàries.
- A nivell d'aula: amb els especialistes que intervenen al cicle d'infantil (E. Física, Música, Anglès, PT, AL, orientador/a..).
- Altres: també es tindrà una estreta col·laboració amb altres institucions: serveis socials, AMPA, Ajuntament, associacions del municipi, etc.

6. AVALUACIÓ

6.1. Marc legislatiu i conceptualització

Atenent a l'article 21 de nostre decret , totes les xiquetes i xiquets, independentment de les especificitats individuals o de caràcter social, tenen dret a una educació adequada a les seues característiques personals, necessitats, interessos i estil cognitiu. És per això que l'atenció individualitzada constitueix la pauta ordinària de l'acció educativa de l'equip docent i

altres professionals de l'educació. L'atenció individualitzada i, especialment, als xiquets i xiquetes amb necessitats específiques de suport educatiu, s'ha de fonamentar en els principis d'equitat i inclusió que s'estableix en la normativa vigent d'inclusió.

Les concrecions curriculars que elaboren els centres han de ser flexibles per a permetre propostes pedagògiques ajustades a les singularitats de cada xiqueta o xiquet i que puguin atendre a les diferències individuals amb l'objectiu d'assegurar el màxim desenvolupament de les seues capacitats personals. La conselleria estableix procediments que permeten la detecció precoç de les dificultats que poden donar-se en els processos d'ensenyament i aprenentatge i la prevenció d'aquestes a través de plans i programes que en faciliten una intervenció precoç. Així mateix, han de facilitar la coordinació de tots els sectors que intervinguen en l'atenció dels xiquets i xiquetes. El centre han adopta les mesures adequades dirigides a les xiquetes i xiquets que presenten necessitat específica de suport educatiu d'acord a la normativa d'inclusió.

Les actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, per als xiquets i xiquetes nouvinguts, seran les previstes en la norma que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió.

D'altra banda, s'aplicaran els programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla des d'una perspectiva inclusiva.

6.2. Criteris d'avaluació

ÀREA I: CREIXEMENT EN HARMONIA

IR CICLE

<p>1. Identificar les parts del cos, les seues possibilitats i les característiques de manera global.</p>	<p>2. Mostrar acceptació i respecte pel propi cos i el dels altres.</p>	<p>3. Explorar amb interès i prudència l'entorn a través del moviment lliure.</p>	<p>4. Expressar necessitats bàsiques i preferències amb persones diferents del context familiar.</p>	<p>5. Manifestar i identificar emocions bàsiques.</p>	<p>6. Establir relacions de confiança amb les persones pròximes.</p>	<p>7. Reproduir conductes i situacions prèviament observades en l'entorn social i pròxim</p>	<p>8. Portar a la pràctica rutines relacionades amb la cura personal i l'alimentació amb l'ajuda de la persona adulta quan siga necessària.</p>	<p>9. Afrontar xicotetes adversitats, prendre decisions i sol·licitar ajuda quan calga.</p>
<p>- Identificar les parts del cos.</p> <p>- Identificar les possibilitats del seu propi cos.</p> <p>-Identificar les característiques més significatives del seu propi cos de manera global.</p>	<p>-Mostrar acceptació pel propi cos.</p> <p>-Mostrar respecte pel propi cos.</p> <p>-Mostrar acceptació pel cos dels altres.</p> <p>-Mostrar respecte pel cos dels altres.</p>	<p>-Explorar amb interès l'entorn a través del moviment lliure.</p> <p>-Explorar amb prudència l'entorn a través del moviment lliure.</p>	<p>-Expressar necessitats bàsiques amb persones diferents del context familiar.</p> <p>-Expressar preferències amb persones diferents del context familiar.</p>	<p>-Manifestar emocions bàsiques.</p> <p>-Identificar emocions bàsiques.</p>	<p>-Establir relacions de confiança amb les persones pròximes.</p>	<p>-Reproduir conductes prèviament observades en l'entorn social pròxim.</p> <p>-Reproduir situacions prèviament observades en l'entorn social pròxim.</p>	<p>-Tindre hàbits adequats de higiene i cura personal.</p> <p>-Tindre hàbits adequats d'alimentació.</p> <p>-Ser autònom a l'hora de menjar.</p>	<p>-Afrontar xicotetes adversitats.</p> <p>-Prendre decisions.</p> <p>-Demandar ajuda quan ho necessita.</p>

ÀREA I: CREIXEMENT EN HARMONIA

2N CICLE

<p>I. Identificar i controlar les parts del cos, les seues possibilitats, les limitacions i característiques, de manera global i segmentaria.</p>	<p>2. Identificar i acceptar les diferències entre el propi cos i el dels altres.</p>	<p>3. Adequar el moviment del cos a les particularitats i característiques de cada situació.</p>	<p>4. Ser conscient i expressar les necessitats personals bàsiques amb persones adultes de l'entorn pròxim.</p>	<p>5. Expressar i compartir amb adults i iguals pensaments, inquietuds, preferències i emocions d'un mateix.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Identificar les parts del cos. - Controlar el seu cos globalment. - Controlar el seu cos segmentàriament. - Conèixer les seues limitacions. - Acceptar les seues limitacions. - Identificar les seues possibilitats. - Conèixer les seues característiques. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar les diferències del propi cos. - Identificar les diferències del cos dels altres. - Acceptar el seu cos. Autoimatge positiva. - Acceptar la diversitat del cos dels altres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adequar el moviment del seu cos a cada situació. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ser conscient de les seues necessitats. - Expressar les seues necessitats als adults propers. 	<ul style="list-style-type: none"> - Expressar inquietuds amb adults i iguals. - Expressar pensaments amb adults i iguals. - Expressar preferències amb adults i iguals. - Expressar emocions amb adults i iguals.
<p>6. Reproduir conductes, accions o situacions de l'entorn social a través del joc en interacció amb els seus iguals.</p>	<p>7. Adoptar estratègies senzilles de regulació emocional.</p>	<p>8. Establir vincles d'afecte amb adults i iguals de manera respectuosa i allunyada d'estereotips que generen desigualtat i exclusió.</p>	<p>9. Participar activament en situacions escolars que requerisquen reflexió i presa de decisions i afavorisquen un clima de convivència.</p>	<p>10. Adoptar hàbits d'higiene personal, neteja i ordre relacionats amb les situacions quotidianes.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Reproduir conductes a través del joc (imitació simple). - Reproduir situacions a través del joc amb els iguals. (rol més simbòlic, una situació extensa) ex. Jugar a metges 	<ul style="list-style-type: none"> - Adoptar estratègies de regulació emocional (ex. Li lleven una joguina i sap com gestionar-la correctament). 	<ul style="list-style-type: none"> - Establir vincles d'afecte amb adults. - Establir vincles amb iguals. - Actuar de manera respectuosa amb adults. - Actuar de manera respectuosa amb iguals. 	<ul style="list-style-type: none"> - Participar activament en situacions escolars. - Participar activament en la presa de decisions. - Afavorir el clima de convivència. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adoptar hàbits d'higiene personal. - Adoptar hàbits de neteja. - Adoptar hàbits d'ordre.
<p>II. Respectar la seqüència temporal associada als esdeveniments i les activitats quotidianes i desenvolupar comportaments respectuosos cap a les altres persones.</p>	<p>12. Identificar i evitar situacions perilloses que contribuïsquen a previndre accidents.</p>	<p>13. Afrontar xicotetes adversitats i prendre decisions, manifestar actituds de superació, sol·licitar i prestar ajuda.</p>	<p>14. Planificar i organitzar accions per a arribar a una meta realista o resoldre problemes senzills de la vida quotidiana.</p>	<p>15. Mostrar satisfacció i seguretat en els comportaments i al parlar sobre si mateix.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Respectar la seqüència temporal de les activitats. - Desenvolupar comportaments respectuosos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar situacions perilloses. - Evitar situacions perilloses. 	<ul style="list-style-type: none"> - Afrontar adversitats. - Prendre decisions. - Manifestar actituds de superació. - Sol·licitar ajuda. - Prestar ajuda. 	<ul style="list-style-type: none"> - Planificar accions per a una meta realista. - Resoldre problemes quotidians. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mostrar satisfacció al parlar d'un mateix. - Mostrar seguretat al parlar d'un mateix.

ÀREA II: DESCOBRIMENT I EXPLORACIÓ DE L'ENTORN

IR CICLE

<p>1. Observar i manipular sensorialment materials i objectes de l'entorn, des de la curiositat.</p>	<p>2. Establir relacions senzilles entre objectes i materials sobre la base de les qualitats i els atributs que tenen.</p>	<p>3. Utilitzar els quantificadors bàsics més significatius relacionats amb les experiències quotidianes de joc i relació amb els altres.</p>	<p>4. Localitzar espais habituals i aplicar nocions espacials bàsiques partint del cos propi i dels elements i objectes de l'entorn.</p>	<p>5. Mostrar interès per les activitats en contacte amb la naturalesa i la interacció amb alguns elements naturals.</p>	<p>6. Identificar algunes característiques bàsiques dels elements i éssers vius de l'entorn natural i mostrar-hi respecte.</p>	<p>7. Plantejar accions per a la resolució de problemes, tasques i reptes senzills.</p>	<p>8. Identificar i anomenar els fenòmens atmosfèrics habituals en l'entorn i relacionar-los amb alguna conseqüència en la seua vida quotidiana.</p>
<p>-Observar sensorialment materials de l'entorn, des de la curiositat.</p> <p>-Observar sensorialment objectes de l'entorn des de la curiositat.</p> <p>-Manipular sensorialment materials de l'entorn, des de la curiositat.</p> <p>-Manipular sensorialment objectes de l'entorn, des de la curiositat.</p>	<p>-Establir relacions senzilles entre objectes sobre la base de les qualitats que tenen.</p> <p>-Establir relacions senzilles entre materials sobre la base de les qualitats que tenen.</p> <p>-Establir relacions senzilles entre objectes sobre la base dels atributs que tenen.</p> <p>-Establir relacions senzilles entre materials sobre la base dels atributs que tenen.</p>	<p>-Utilitzar els quantificadors bàsics més significatius relacionats amb les experiències quotidianes de joc.</p> <p>-Utilitzar els quantificadors bàsics més significatius relacionats amb la relació amb els altres.</p>	<p>- Localitzar espais habituals partint del cos propi.</p> <p>- Aplicar nocions espacials bàsiques partint del cos propi.</p> <p>- Localitzar espais habituals partint dels elements i objectes de l'entorn.</p> <p>-Aplicar nocions espacials bàsiques partint dels elements i objectes de l'entorn.</p>	<p>-Mostrar interès per les activitats en contacte amb la naturalesa.</p> <p>-Mostrar interès per la interacció amb alguns elements naturals.</p>	<p>-Identificar algunes característiques bàsiques dels elements de l'entorn natural.</p> <p>-Identificar algunes característiques bàsiques dels éssers vius de l'entorn natural.</p> <p>-Mostrar-hi respecte per algunes característiques bàsiques dels elements de l'entorn natural.</p> <p>-Mostrar-hi respecte per algunes característiques bàsiques dels éssers vius.</p>	<p>-Plantejar accions per a la resolució de problemes.</p> <p>-Plantejar accions per a la resolució de tasques.</p> <p>-Plantejar accions per a la resolució de reptes senzills.</p>	<p>-Identificar els fenòmens atmosfèrics habituals.</p> <p>-Anomenar els fenòmens atmosfèrics habituals.</p> <p>Relacionar els fenòmens atmosfèrics amb alguna conseqüència en la seua vida quotidiana.</p>

ÀREA II: DESCOBRIMENT I EXPLORACIÓ DE L'ENTORN

2N CICLE

<p>1. Explorar i identificar materials i objectes de l'entorn pròxim sobre la base dels seus atributs, des de la curiositat i l'interès.</p>	<p>2. Establir relacions entre objectes, materials i elements a partir de les qualitats, les propietats i els atributs que tenen, que els permeten identificar-los, relacionar-los i diferenciar-los.</p>	<p>3. Emprar els quantificadors bàsics de complexitat creixent en el context del joc i en la interacció amb els altres.</p>	<p>4. Localitzar espais habituals i aplicar nocions espacials bàsiques partint del propi cos i dels elements i objectes de l'entorn en repòs i en moviment (posició, relació i trajectòria, mesura, quantificació, dimensions, estimació i tempteig).</p>	<p>5. Identificar les situacions quotidianes en les quals cal mesurar, i utilitzar el cos o altres materials i eines per a efectuar les mesures.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Explorar objectes segons els seus atributs - Identificar objectes segons els seus atributs 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar objectes i materials segons les seues qualitats - Relacionar objectes i materials segons les seues qualitats - Diferenciar objectes i materials segons les seues qualitats 	<ul style="list-style-type: none"> - Emprar quantificadors en el joc i interacció. 	<ul style="list-style-type: none"> - Localitzar espais habituals. - Aplicar nocions espacials des del propi cos. - Aplicar nocions espacials dels elements de l'entorn. - Aplicar nocions espacials en objectes en moviment. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar les situacions quotidianes en les que cal mesurar - Utilitzar el cos per mesurar - Utilitzar diversos materials i eines per mesurar
<p>6. Utilitzar nocions temporals bàsiques per a organitzar la seua activitat i ordenar seqüències.</p>	<p>7. Proposar seqüències d'accions o instruccions per a la resolució de tasques i reptes senzills, i utilitzar quantificadors temporals i ordinals.</p>	<p>8. Plantejar hipòtesis sobre el comportament d'uns certs elements o materials i comprovar-les mitjançant la manipulació i l'actuació sobre aquests.</p>	<p>9. Participar en projectes col·laboratius senzills, compartir i valorar opinions pròpies i alienes, així com expressar les seues conclusions.</p>	<p>10. Prendre decisions, mostrant iniciativa, en la indagació i en la resolució de problemes senzills del seu entorn pròxim, buscant solucions o alternatives creatives i originals.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar les nocions temporals per organitzar l'activitat - Utilitzar nocions temporals per ordenar seqüències 	<ul style="list-style-type: none"> - Seqüenciar accions per a la resolució de tasques i reptes - Utilitzar quantificadors temporals i ordinals 	<ul style="list-style-type: none"> - Plantejar hipòtesi sobre materials o elements - Comprovar hipòtesi mitjançant la manipulació 	<ul style="list-style-type: none"> - Participar en projectes col·laboratius senzills. - Compartir opinions pròpies i alienes - Valorar opinions pròpies i alienes - Expressar les seues conclusions 	<ul style="list-style-type: none"> - Prendre decisions mostrant iniciativa en la resolució de problemes senzills. - Buscar solucions o alternatives creatives i originals.
<p>11. Mantindre l'activitat que està desenvolupant, encara que no s'obtinguen els resultats esperats, i sol·licitar l'acompanyament en els aprenentatges.</p>	<p>12. Mostrar una actitud de respecte i cura cap al medi natural en el seu entorn pròxim.</p>	<p>13. Identificar algun exemple de l'impacte positiu o negatiu d'algunes accions humanes sobre el medi natural de l'entorn pròxim.</p>	<p>14. Intervindre en les situacions pròximes en què calga la cura d'un mateix i de l'entorn físic, natural i social.</p>	<p>15. Identificar els trets bàsics comuns i diferents entre éssers vius i inerts.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Mantindre l'activitat que està desenvolupant. - Sol·licitar l'acompanyament en els aprenentatges quan siga necessari 	<ul style="list-style-type: none"> - Mostrar una actitud de respecte cap al medi natural en el seu entorn pròxim. - Mostrar una actitud de cura cap al medi natural en el seu entorn pròxim 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar algun exemple de l'impacte positiu d'algunes accions humanes sobre el medi natural de l'entorn pròxim. - Identificar algun exemple de l'impacte negatiu d'algunes accions humanes sobre el medi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervindre en les situacions pròximes en què calga la cura d'un mateix - Intervindre en les situacions pròximes en què calga la cura de l'entorn físic. - Intervindre en les situacions pròximes en què calga la cura de l'entorn natural. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els trets bàsics comuns entre éssers vius. - Identificar els trets bàsics comuns entre éssers inerts. - Identificar els trets bàsics diferents entre éssers vius-

				Identificar els trets bàsics diferents entre éssers inerts.
--	--	--	--	---

ÀREA III: COMUNICACIÓ I REPRESENTACIÓ DE LA REALITAT

IR CICLE

1. Explorar les possibilitats expressives i comunicatives dels diferents llenguatges i utilitzar els seus mitjans materials propis per a expressar-se lliurement en diversos contextos.	2. Utilitzar els seus mitjans materials propis per a expressar-se lliurement en diversos contextos i participar amb interès en interaccions i en contextos quotidians de comunicació .	3. Participar en situacions comunicatives i adequar la postura, el gest i els moviments a les intencions.	4. Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives amb una actitud respectuosa.	5. Utilitzar el llenguatge oral, mostrar interès per expressar-se, compartir sentiments, desitjos, emocions i vivències i mostrar curiositat pels diferents perfils lingüístics.	6. Participar en activitats individuals o col·lectives relacionades amb diferents manifestacions artístiques i culturals
<p>- Explorar les possibilitats expressives dels diferents llenguatges</p> <p>-Explorar les possibilitats comunicatives dels diferents llenguatges</p> <p>-Utilitzar els seus mitjans materials propis per a expressar-se lliurement en diversos contextos.</p>	<p>-Utilitzar els seus mitjans materials propis per a expressar-se lliurement en diversos contextos</p> <p>-Participar amb interès en interaccions quotidians de comunicació</p> <p>-Participar amb interès en contextos quotidians de comunicació .</p>	<p>- Participar en situacions comunicatives.</p> <p>- Adequar la postura, el gest i els moviments a les intencions.</p>	<p>- Prendre la iniciativa en la interacció social.</p> <p>- Gaudir de les situacions comunicatives amb una actitud respectuosa.</p>	<p>-Utilitzar el llenguatge oral per expressar-se</p> <p>-Mostrar interès per expressar-se</p> <p>-Utilitzar el llenguatge oral per compartir sentiments</p> <p>-Mostrar interès per compartir sentiments</p> <p>-Utilitzar el llenguatge oral per compartir desitjos</p> <p>-Mostrar interès per compartir desitjos</p> <p>-Utilitzar el llenguatge oral per compartir emocions</p> <p>-Mostrar interès per compartir emocions.</p> <p>-Utilitzar el llenguatge oral per compartir vivències</p> <p>-Mostrar interès per compartir vivències</p> <p>-Mostrar curiositat pels diferents perfils lingüístics.</p>	<p>-Participar en activitats individuals relacionades amb diferents manifestacions artístiques</p> <p>-Participar en activitats individuals relacionades amb diferents manifestacions culturals.</p> <p>-Participar en activitats col·lectives relacionades amb diferents manifestacions artístiques.</p> <p>-Participar en activitats relacionades amb diferents manifestacions culturals.</p>

ÀREA III: COMUNICACIÓ I REPRESENTACIÓ DE LA REALTAT

2N CICLE

<p>1. Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat i experimentar les possibilitats dels materials, tècniques i els instruments propis d'aquests llenguatges.</p>	<p>2. Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges i la seua funcionalitat en situacions quotidianes, a més de mostrar interès i iniciativa pels codis convencionals i no convencionals.</p>	<p>3. Elaborar creacions senzilles en qualsevol dels llenguatges (plàstiques, musicals, dramàtiques, corporals.) i participar activament en el treball en grup quan calga.</p>	<p>4. Participar en propostes de manera que el seu moviment i expressió lliure s'ajusten harmònicament a l'espai i als altres.</p>	<p>5. Prendre la iniciativa en la interacció social i gaudir de les situacions comunicatives amb una actitud respectuosa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar els diferents llenguatges en el seu entorn immediat. - Experimentar les possibilitats dels materials, tècniques i els instruments propis d'aquests llenguatges. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar algunes de les característiques pròpies dels diferents llenguatges i la seua funcionalitat en situacions quotidianes. - Mostrar interès i iniciativa pels codis convencionals i no convencionals. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborar creacions senzilles amb llenguatge plàstic. - Participar activament en les propostes del llenguatge musical - Participar activament en xicotetes representacions dramàtiques. - Ser capaç d'expressar emocions i sentiments amb el seu cos 	<ul style="list-style-type: none"> - Participar en les propostes amb un moviment i expressió lliure ajustades harmònicament a l'espai. - Participar en les propostes amb un moviment i expressió lliure ajustades harmònicament a la resta de companys i companyes. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prendre la iniciativa en la interacció social amb una actitud respectuosa. - Gaudir de les situacions comunicatives.
<p>6. Interpretar i ajustar la reacció a missatges senzills i les intencions comunicatives dels altres, en les quals mostrar una actitud curiosa i responsable.</p>	<p>7. Expressar i comunicar emocions, pensaments i preferències pròpies, gaudir del procés creatiu i compartir-les amb els altres.</p>	<p>8. Utilitzar diverses eines o aplicacions digitals intuitives i visuals per a expressar-se i comunicar-se de manera creativa.</p>	<p>9. Adquirir el repertori comunicatiu en les dues llengües oficials i ajustar-lo a les particularitats de les situacions quotidianes de l'àmbit escolar, així com als interlocutors.</p>	<p>10. Identificar la pluralitat lingüística i cultural del seu entorn i manifestar interès per altres llengües, ètnies i cultures.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Interpretar missatges senzills i les intencions comunicatives dels altre. - Ajustar la reacció als missatges i intencions comunicatives dels altres. - Mostrar una actitud curiosa i responsable en la interpretació i reacció de missatges senzills. 	<ul style="list-style-type: none"> - Expressar i comunicar emocions. - Expressar i comunicar pensaments. - Expressar i comunicar preferències pròpies. - Gaudir del procés creatiu i compartir-lo amb la resta 	<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar diverses eines o aplicacions intuitives i visuals per expressar-se de forma creativa. - Utilitzar diverses eines o aplicacions intuitives i visuals per comunicar-se de forma creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adquirir el repertori comunicatiu en les dues llengües oficials. - Ajustar el repertori comunicatiu a les particularitats de les situacions quotidianes de l'àmbit escolar. - Ajustar el repertori comunicatiu als interlocutors. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar la pluralitat lingüística del seu entorn. - Identificar la pluralitat cultural del seu entorn. - Manifestar interès per altres llengües. - Manifestar interès per altres ètnies. - Manifestar interès per altres cultures.
<p>11. Participar en interaccions comunicatives orals, bàsiques i senzilles en llengua estrangera relacionades amb rutines i situacions quotidianes.</p>	<p>12. Recórrer a la biblioteca de l'aula o del centre escolar i a qualsevol espai lletrat com a font d'informació i gaudi, amb respecte cap a les normes d'ús.</p>	<p>13. Mostrar interès i gust en activitats d'aproximació a gèneres de la literatura infantil i de l'entorn pròxim, tant individualment com en contextos de diàleg.</p>	<p>14. Participar en les manifestacions culturals presents en l'entorn pròxim i conèixer les més identificatives de la Comunitat Valenciana.</p>	

<p>-Participar en interaccions comunicatives orals, bàsiques i senzilles en llengua estrangera relacionades amb rutines.</p> <p>-Participar en interaccions comunicatives orals, bàsiques i senzilles en llengua estrangera relacionades amb situacions quotidianes.</p>	<p>-Recórrer a la biblioteca de l'aula com a font d'informació.</p> <p>-Recórrer a la biblioteca de l'aula com a gaudi.</p> <p>-Recórrer a la biblioteca de l'aula amb respecte cap a les normes d'ús.</p> <p>-Recórrer a la biblioteca del centre escolar com a font d'informació.</p> <p>-Recórrer a la biblioteca del centre com a gaudi.</p> <p>-Recórrer a la biblioteca del centre amb respecte cap a les normes d'ús.</p> <p>-Recórrer qualsevol espai lletrat com a font d'informació.</p> <p>-Recórrer qualsevol espai lletrat com a gaudi.</p> <p>-Recórrer qualsevol espai lletrat amb respecte cap a les normes d'ús.</p>	<p>-Mostrar interès i gust en activitats d'aproximació a gèneres de la literatura infantil individualment.</p> <p>-Mostrar interès i gust en activitats d'aproximació a gèneres de la literatura infantil en contextos de diàleg.</p> <p>-Mostrar interès i gust en activitats d'aproximació de l'entorn pròxim individualment.</p> <p>-Mostrar interès i gust en activitats d'aproximació de l'entorn pròxim en contextos de diàleg.</p>	<p>-Participar en les manifestacions culturals presents en l'entorn pròxim.</p> <p>-Conèixer les manifestacions cultural més identificatives de la Comunitat Valenciana.</p>	
--	---	---	--	--

6.3. Instruments i tècniques d'avaluació i documentació

Les tècniques i els instruments a utilitzar seran acordats pel personal docent i es reflectiran en el projecte educatiu que considerarà, entre altres aspectes, l'observació directa i indirecta acompanyada d'un registre en el qual constarà el procés d'aprenentatge de cada xiqueta i de cada xiquet, així com el pla de formació, informació, participació i col·laboració amb les famílies de les xiquetes i dels xiquets.

La principal tècnica serà la documentació. Documentar significa "donar prova, ratificar, comunicar quelcom que es considera important o significatiu". A través de la documentació s'aconsegueix donar valor al què es fa amb els infants, explicitant i posant en relleu el que passa en la quotidianitat, traient-ne el que és banal.

L'objectiu de l'observació i la documentació és registrar i construir memòria per tal de compartir, en primer lloc, amb les famílies, el protagonisme dels infants en les relacions i, a través d'aquestes, dels originals processos de desenvolupament de les seues competències.

En particular, la documentació pot ajudar en:

- L'avaluació permanent de les situacions i experiències ofertes als infants, en termes de solidesa d'organització, en relació tant amb les característiques del context com del grup dels infants.

- La lectura dels processos que prenen forma en les experiències i la capacitat, per part dels docents, d'acompanyar aquests processos amb opcions adients d'organització educativa, de suport i de promoció del protagonisme dels infants.
- La documentació permet observar i avaluar:
- La pertinència en les modalitats i la tria del temps: respectar la connotació que donen els xiquets i xiquetes a allò que està passant.
- La sensibilitat educativa i la capacitat d'espera: no donar solucions i respostes en la fases en què els infants encara estan experimentant.
- El reconeixement de les modalitats d'interacció significatives: no interrompre el flux que s'estableix entre els infants quan observen un company/a que està fent una activitat o quan ensenyen a una altre o altra que no sap fer alguna cosa.
- La contenció de la inquietud: respectar a la comunicació gestual i corpòria que els infants duen a la pràctica, evitant interpretacions precipitades de les intencions.

La documentació, si es realitza i s'utilitza durant l'experiència, fa visible les estratègies cognoscitives usades per cada xiquet o xiqueta: no és, doncs, només documentació de productes sinó també d'estratègies i de processos. Observant i transcrivint el que fan i diuen els infants és possible descobrir allò que suscita el seu interès, entendre els seus perquè, aprendre com són realment els infants.

Els documents que produïm són per als docents un instrument de coneixement irrenunciable, de formació professional, d'autoavaluació i d'avaluació individual i col·lectiva de les experiències. La documentació es pot dur a terme de manera escrita amb un diari d'aula, amb graelles de registre d'observació, amb un quadern de notes, etc. i de manera audiovisual amb fotografies, vídeos, gravacions de veu (converses, diàlegs, monòlegs, etc.) ..

Un altre instrument d'avaluació són les diferents rúbriques elaborades el curs 2023-2024 per tot el cicle per tal d'avaluar els sabers bàsics i els criteris d'avaluació de la nostra proposta pedagògica. Podem trobar-les a l'annex VII.

6.4 Informes d'avaluació

La informació i documentació arreplegada amb els diferents instruments que ja hem explicat, quedarà reflectida en un informe particular de cada xiquet i xiqueta que es lliurarà a les famílies. Des del curs 2018-2019, les mestres del cicle d'infantil, després de reflexionar durant molt de temps, vam decidir de forma consensuada modificar l'informe d'avaluació que lliuràvem fins eixe moment. L'informe és ara qualitatiu, on es redacta de manera clara el procés d'aprenentatge del nostre alumnat i com va evolucionant en el temps que està a l'escola. No es reflecteix en termes «d'assolit o no assolit», perquè pensem que cada xiquet i cada xiqueta té un procés maduratiu diferent i únic i avança a ritmes diferents segons les seues habilitats i capacitats. Per tant, considerem que aquest tipus d'informe és més respectuós amb la seua forma d'aprendre i amb els seus processos evolutius.

Aquest informe es lliurarà a les famílies al final de cada trimestre? Els del primer i tercer trimestre sempre seran més exhaustius que el del segon perquè considerem, que aquest és un moment de transició entre l'inici d'adquisició de diferents hàbits, destreses, rutines, habilitats que comença al primer trimestre, i l'assoliment o no d'aquests al final del tercer trimestre. El model d'informe d'avaluació amb la seua corresponent estructura es pot trobar a l'annex II.

El que hem decidit per aquest segon trimestre és centrar-nos més en el que s'ha treballat a l'aula i senyalar allò que pensem pot ser més característic del moment evolutiu de cada xiquet o xiqueta-. Menció a banda requereix l'informe d'adaptació. Aquest es farà després del període d'acollida dins del primer trimestre del curs d'infantil 3 anys, quan considerem tant mestres com família, que el xiquet o xiqueta es troba totalment adaptat al nou entorn escolar.

6.5.L'avaluació docent

L'avaluació ha de recollir la perspectiva del conjunt dels col·lectius implicats en els processos d'ensenyament i aprenentatge: alumnat, famílies, i els docents.

D'una banda, respecte a l'avaluació del docent destacar que és un procés de gran valor ja que no és un qüestionament del nostre treball sinó una eina per a la seua millora de la pràctica educativa.

Per això, es combinarà la reflexió individual amb la col·lectiva mitjançant diversos instruments com a qüestionaris o entrevistes que ens aporten la informació necessària, des de diferents perspectives, de com s'ha desenvolupat la nostra labor educativa durant l'etapa, així com en cada curs escolar.

D'altra banda, la implicació de les famílies en el centre també es considera en tots els paràmetres de l'avaluació de l'educació com un indicador de qualitat. Per a dur a terme aquesta avaluació, ens basarem en el nivell de participació i col·laboració (presencial i no presencial) de les famílies en el centre i a l'aula, a més es duran a terme tutories en les quals es realitzaran entrevistes amb la finalitat de concretar el valor educatiu que li donen a l'etapa d'infantil.

Mitjançant aquesta avaluació, l'objectiu és obtenir la major informació possible per a augmentar el valor i el reconeixement de les famílies de la nostra comunitat educativa, amb la finalitat de consolidar un sentiment de pertinença al centre, pel fet que la comunitat educativa no pot quedar com un concepte buit de contingut, al contrari, si no hi ha un sentiment de pertinença difícilment es pot donar una participació que vaja més enllà dels aspectes individuals.

Quant a l'alumnat, és el protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge i per tant també del procés d'avaluació, totes les propostes realitzades giren entorn d'ells, per la qual cosa realitzar una avaluació constant és molt important per a esbrinar com es consoliden els aprenentatges, així com ells se senten sobre aquest tema. Per a això, és important documentar el que ocorre cada dia amb la finalitat de conèixer als infants a l'aula, així com a l'escola, i d'ajustar el procés d'ensenyament-aprenentatge a la diversitat en l'entorn escolar.

En aquest procés d'avaluació, altres paràmetres a tenir en compte són els models didàctics, així com els elements organitzatius que fan referència a l'espai, el temps i els materials. L'avaluació d'aquests ens aporta informació de si les propostes i la seua organització s'ajusten a la realitat escolar i si estan respectant el procés d'ensenyament-aprenentatge dels

xiquets i xiquetes. L'indicador més important que ens dona informació sobre aquest tema és el propi alumnat, encara que l'observació directa i sistemàtica, així com documentar per part del docent aquells aspectes que criden més la seua atenció, seran d'especial rellevància per a l'avaluació dels models didàctics i els elements organitzatius. A l'annex III, es poden trobar tots aquests aspectes avaluable que acabem de comentar desglossats en diferents taules.

7. MESURES D'ATENCIÓ A LES DIFERÈNCIES INDIVIDUALS

7.1. Marc legislatiu i conceptualització

És actualment el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.

D'igual forma l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, la que regula l'atenció educativa de l'alumnat amb necessitats de suport educatiu.

També prendrem en compte allò que es troba regulat per la Resolució del 24 de juliol del 2019 de la Secretaria Autònoma d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a

l'aplicació d'alguns dels principals procediments previs Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa prevista en l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, i es publiquen els formularis referents a l'avaluació sociopsicopedagògica, l'informe sociopsicopedagògic, el pla d'actuació personalitzat (PAP) i el dictamen per a l'escolarització. També tindrem en compte el pla d'Igualtat del centre i el PADIE.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i duració. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos diferents, funcionals, organitzatius, personals i curriculars per atendre diferents situacions en les quals l'alumnat puga necessitar algun tipus de suport, de forma transitòria o durant tota la seua escolaritat.

A l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril s'estableixen quatre nivells de resposta a la diversitat i que són els següents:

- Al primer nivell es troba implicada tota la comunitat educativa i les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari. Els suports del centre implicarien els procediments de planificació, gestió general i organització dels reforços.
- Al segon nivell, la resposta és la que es duu a terme en el grup-classe. Suports ordinaris que implicarien les programacions didàctiques que donen resposta a la diversitat del grup, activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge i les actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

- Al tercer nivell (Programes), alumnat que requereix una resposta diferenciada individualment o en grup. Suports ordinaris addicionals que inclourien activitats d'enriquiment o reforç, les adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, actuacions d'acompanyament i suport personalitzat i mesures de suport en contextos externs al centre per a l'alumnat en situació de malaltia, desprotecció i mesures judicials i altres situacions.
- Al quart nivell (PAP), es requereix una resposta personalitzada i individualitzada per a un alumne en concret. Mesures especialitzades addicionals que serien: les ACIS, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats socials i d'autoregulació del comportament i les emocions, flexibilització de l'escolarització, pròrrogues de permanència extraordinària a l'alumnat amb NESE, determinació de la modalitat d'escolarització, d'atenció transitòria a l'alumnat que per condicions de salut mental, requereix suports en contextos educatius externs.

72 La diversitat en les nostres aules

En educació infantil, l'atenció a la diversitat es troba present en el treball diari, ja que l'alumnat presenta una sèrie de particularitats a les quals hem d'atendre, com poden ser:

- Els propis canvis de l'alumne/a durant aquesta etapa.
- La influència familiar és molt important en aquesta etapa, per la qual cosa es troben influenciats per les pautes familiars, que determinen la seua forma de relacionar-se, de donar i rebre afecte. Per aquests i altres motius, a l'hora d'atendre a la diversitat de l'alumnat d'aquesta etapa, tindrem en compte organitzar diferents moments que ajuden a atendre a les seues necessitats fisiològiques, emocionals i afectives, cognitives, juntament amb l'organització del currículum, a través de: tallers, racons, projectes de treball.

Concretant el punt esmentat anteriorment, les mesures d'atenció a la diversitat han d'afectar tots els elements de la programació de l'aula:

- Els objectius, a l'hora d'explicitar-los, farem possible que les capacitats que hi proposem les puguem assolir els alumnes en graus diferents, i amb procediments diferents.
- Els continguts hauran d'incloure no només conceptes, sinó també procediments i actituds, i donarem a aquests tres aspectes un tractament d'igual.
- Les activitats d'ensenyament-aprenentatge seran diverses i diversificables i les adaptarem a les característiques de tot l'alumnat del grup, per tal d'afavorir-ne diferents modalitats d'execució, i també n'establirem diferents nivells de dificultat i de complexitat. Per tal d'aconseguir-ho pararem esment d'aquests aspectes:
 - Plantejarem agrupaments d'alumnes que facen possible diferents modalitats de treball (individual, en grup xicotet, en grup gran...). Això permet que hi puguem emprar les diferents metodologies didàctiques (aprenentatge cooperatiu, ensenyament tutoritzat, etc.)

- Farem servir materials diferents segons les característiques dels alumnes, i mirant d'aconseguir que hi puguem accedir tots els components del grup.
- Desenvoluparem un Programa d'Estimulació del Llenguatge Oral per a tot el grup/classe.
- Durem a terme Programes específics d'Articulació, Llenguatge i Parla, de Veu, d'Habilitats Socials en funció de les necessitats que puguem aparèixer.
- L'avaluació es durà sempre a terme en funció de les capacitats del xiquet o la xiqueta i dels objectius proposats per a ell o ella, utilitzant diferents instruments per adaptar-se a les seues característiques, tenint en compte que l'avaluació és contínua i global i que atén a tres moments: inicial, processual i final.
- Algunes orientacions metodològiques per a l'atenció a la diversitat seran:
 - Dissenyar activitats que permeten diferents graus d'assoliment, diferents possibilitats d'execució, diferents tipus d'agrupament.
 - Prioritzar una metodologia directa, reflexiva i comunicativa adequant-la a tot l'alumnat. o Prioritzar l'aprenentatge per mitjà del descobriment.
 - Afavorir el tractament globalitzat o interdisciplinari dels continguts d'aprenentatge. o Partir dels interessos i motivacions de l'alumnat
 - Coordinació amb els professionals que atenen al xiquet/a, per tal d'assessorar la nostra pràctica docent.
 - Metodologia basada en el joc i que es durà a terme en un ambient d'afecte i confiança.
 - Adequar el llenguatge al nivell de comprensió de l'alumnat amb dificultats, utilitzant si fóra necessari, un sistema augmentatiu o alternatiu de la comunicació (SAAC)
 - Prioritzar estratègies que afavorisquen l'experiència directa
- Finalment, respecte a l'organització de l'aula:
 - Distribuir els espais per racons.
 - Identificar els espais i materials de l'aula, per tal de facilitar l'orientació de l'alumnat.
 - Establir rutines que ajuden al xiquet o xiqueta a anticipar allò que es realitzarà.
 - Dedicar temps per realitzar activitats en xicotet grup, gran grup, individuals...
 - Potenciar el treball cooperatiu, ja que potencia l'aprenentatge en afavorir models més fàcils d'imitar i atén a la diversitat al contrastar diferents punts de vista.

ANNEX

- I Atenció educativa
- II Informe d'avaluació
- III Avaluació de la pràctica docent

IV. Qüestionari a les famílies

V. Situacions d'aprenentatge

VI. Ambients

VII. Rúbriques d'avaluació

VIII. Qüestionari inicial a les famílies